

Til
Det juridiske fakultet
UiT Norges arktiske universitet
9037 Tromsø

Deres ref.:

Vår ref.: EW/308

Dato: 15.11.2016

SØKNAD OM DRIFTSSTØTTE FOR 2017

Først vil vi takke så mye for støtten på kr 400 000,- for driftsåret 2016. Jusshjelpa i Nord-Norge er svært takknemlig for støtten vi har mottatt og stadig mottar fra Det juridiske fakultet, både økonomisk og i form av andre bidrag. Vi ser på samarbeidet med fakultetet som viktig og godt.

Vi tillater oss å søke Det juridiske fakultet om støtte også for driftsåret 2017. Beløpet vi søker om er lavere enn i fjor, noe vi vil komme tilbake til i søknaden her.

Jusshjelpa i Nord-Norge søker med dette om kr 300 000,- i driftsstøtte for 2017.

Vi har fått oppfordring fra fakultetet om å vurdere vår økonomiske situasjon, og vil komme med noen refleksjoner rundt dette. Herunder vil vi ta i betraktning hva som er grunnen til at vi etter 2015 hadde et betydelig overskudd. Vi vil også vise til noen idéer og planer vi har for å redusere overskuddsmidlene og til dels begrunne hvorfor reserver også kan være en trygghet for oss. Avslutningsvis vil vi begrunne beløpet vi søker om i støtte fra fakultet for driftsåret 2017.

Først vil vi redegjøre kort for vår organisasjon og virksomhet.

1. JUSSHJELPA I NORD-NORGE OG DET JURIDISKE FAKULTET

Jusshjelpa i Nord-Norge er ett av fem studentdrevne rettshjelpstiltak i Norge. Hovedformålet er å gi et lavterskeltilbud innen juridisk bistand til mennesker som av økonomiske, sosiale, geografiske eller lignende årsaker ikke kan få hjelp andre steder. Vi prioriterer ressursvake individer og grupper i samfunnet. Siden oppstart i 1988 har vi behandlet over 50 000 saker.

Jusshjelpa er et konkret eksempel på at UiT gir noe direkte tilbake til befolkningen i landsdelen, og vi bidrar på den måten også til en positiv profilering av både UiT og Det juridiske fakultet.

Medarbeiderne ved Jusshjelpa i Nord-Norge er per tiden 23 studenter fra og med 3. avdeling ved Det juridiske fakultet, UiT Norges arktiske universitet. Om lag to tredeler er saksbehandlere i 40 % stilling og en tredel gruppeledere i 20 % stilling. I tillegg utgjør kontormedarbeider og daglig leder administrasjonen. I styret har vi en representant fra Det juridiske fakultet, Ole Martin Loe. Fakultetet har for tiden oppnevnt to fagansvarlige hos oss, Mats Humberstet og Silje Sandstedt.

Postadresse:
Jusshjelpa i Nord-Norge
UiT Norges Arktiske Universitet
Breivika senter
9037 TROMSØ

Besøksadresse:
Terminalgata 38
9019 TROMSØ

Org.nr.: 989 974 645

Telefon: (+47) 77 64 45 59
Telefaks: (+47) 77 64 65 65

E-post: postmottak@jushhjelpa.uit.no
Internett: jushhjelpa.no og gratisrettshjelp.no

Studentene får et unikt og praktisk rettet supplement til studiet, gjennom arbeidet ved Jusshjelpa. De erfarer at de kan hjelpe mennesker og gjøre en forskjell, ved å bruke kunnskapen de har tilegnet seg ved studiet. Vi ser at det våkner et engasjement når de ser nytteverdien av utdanningen i et annet lys i den tiden de er hos oss, noe som kan gi studentene et enda større ønske om å fullføre studiene. Det er noe som kommer både studentene, fakultetet og våre klienter til gode.

Vi er glade for at Det juridiske fakultet også har anerkjent Jusshjelpa i Nord-Norge som et supplement til studiet gjennom spesialfaget Rettshjelp. Spesialfaget er både populært og nyttig blant medarbeiderne. En av forutsetningene for at studentene skal kunne ta emnet, er at de gjennomgår en fagopplæring med et omfang på drøyt 30 orienterings- og undervisningstimer. I løpet av ett år arrangerer Jusshjelpa i Nord-Norge derfor i overkant av 60 timer med fagopplæring for studentene.

Hvert år har Jusshjelpa i Nord-Norge ansvaret for flere praksisstudenter fra Det juridiske fakultet. Det ser vi på som en vinn-vinn situasjon. Jusshjelpa får beholde sin arbeidskraft i perioden, samtidig som det avlaster fakultetet for organisering og utgifter tilknyttet praksisavvikling. Høsten 2016 er det elleve studenter som gjennomfører sin obligatoriske praksisperiode ved vårt kontor.

Jusshjelpa tar ikke betalt for de tjenestene vi yter. Vi har relativt beskjedne driftskostnader og mye av arbeidet som nedlegges er basert på frivillighet. Likevel er vi avhengige av at vi får økonomisk støtte fra våre samarbeidspartnere. Det er svært viktig med kontinuitet og forutsigbarhet i bevilgningene. Fra fakultet fikk vi i 2015 kr 380 000,- og i 2016 kr 400 000,- i driftsstøtte.

2. ØKONOMISK SITUASJON VED JUSSHJELPA I NORD-NORGE I DAG

Resultatet av regnskapsåret 2015 var et overskudd på kr 367 310,- som også førte til at våre totale overskuddsmidler kom opp i kr 858 597,-. Jusshjelpa i Nord-Norge vil understreke at vi ser alvorlig at vi har opparbeidet oss økonomiske reserver, noe vi i utgangspunktet har en svært begrenset adgang til å gjøre. Derav vil vi jobbe aktivt for å redusere overskuddet fremover. Vi er innforstått med at en stadig økning ikke kan fortsette og at det i motsatt fall vil kunne få konsekvenser.

Vi ønsker samtidig å redegjøre for noe av årsaken til at vi har havnet i denne situasjonen.

2.1 Stillingen som daglig leder

Våren 2014 sluttet daglig leder over flere år, Vivian Mikalsen. Allerede da var det satt fokus på ikke å øke overskuddet, derimot jobbe for å minske det. Dette ble ikke etterlevd i perioden som fulgte, da to kortvarige vikariater innehatt stillingen som daglig leder i påvente av ny tilsetting. Høsten 2014 ble Anita Sletten ansatt, men hun rakk aldri å komme ordentlig inn i drifta, da hun sluttet igjen etter ett år. Igjen var det to kortvarige vikariater etter hverandre i rollen som daglig leder. I mars 2016 ble undertegnede og nåværende daglig leder ansatt, men var og er fremdeles relativt ny i stillingen.

Det har vært nærmere tre hele driftsår (2014-2016) med en ustabil og ekstraordinær situasjon for administrasjonen ved Jusshjelpa i Nord-Norge. Siden den faste daglige lederen sluttet i 2014, har stor usikkerhet preget drifta, herunder økonomien. Ingen av de midlertidige daglige lederne har hatt

Postadresse:
Jusshjelpa i Nord-Norge
UiT Norges Arktiske Universitet
Breivika senter
9037 TROMSØ

Besøksadresse:
Terminalgata 38
9019 TROMSØ

Org.nr.: 989 974 645

Telefon: (+47) 77 64 45 59
Telefaks: (+47) 77 64 65 65

E-post: postmottak@jushhjelpa.uit.no
Internett: jushhjelpa.no og gratisrettshjelp.no

forutsetninger for å skaffe seg den totale oversikten over de økonomiske forholdene, som må til for å kunne legge strategiske planer for tiltaket. Det har ført til forsiktighet i bruk av økonomiske ressurser. Ingen nye prosjekter har vært igangsatt og større investeringer har blitt satt på vent. Styret har gått for å holde utgiftene på et minimum, av hensyn til den uoversiktlige situasjonen og fordi de ikke har hatt noen kontroll på ansettelsesprosessene rundt stillingen som daglig leder. Det er en realitet at Jusshjelpa i Nord-Norge har gått på sparebluss i hele denne perioden, som også skyldes de følgende forhold vi vil redegjøre for.

Ett moment som også har vært direkte utslagsgivende for økonomien, er lavere lønnskostnader knyttet til stillingen som daglig leder over flere perioder i 2014-2016. Vikarene ble rekruttert blant studentmedarbeiderne, og disse var betydelig lavere lønnet.

2.2 Tilskudd fra Justis- og beredskapsdepartementet

Et annet viktig forhold som har medført stor forsiktighet i bruk av penger, er usikkerhet rundt tilskudd fra vår største økonomiske bidragsyter, Justis- og beredskapsdepartementet. Tilskuddsordningen for spesielle rettshjelpstiltak ble evaluert i 2015, på oppdrag fra Statens sivilrettsforvaltning. Gjennomgangen viste en gjennomgående bra måloppnåelse. Det ble likevel påpekt rom for bedre måloppnåelse og å nå ut til tiltenkt målgruppe for ordningen i større grad.

Alle rettshjelpstiltakene måtte høsten 2016 rapportere på status for oppfølging av evalueringen, hvor vi ble bedt om å vise til planer og tiltak for å forbedre måloppnåelsen. Videre må vi vise til en bedre måloppnåelse i årsrapporteringen for 2016. Hvis vi ikke i tilstrekkelig grad klarer å vise at tilskuddet er benyttet til det forutsatte formålet, vil tilskuddet kunne kreves tilbakebetalt. Dette fikk vi signaler om allerede i 2015. Det førte til at forbruket i 2015 ble holdt på et minimum, og er del av forklaringen av overskuddet fra 2015. Vi budsjetterte også med mindre inntekter enn normalt for 2016. Da vi likevel fikk det omsøkte fra departementet i 2016, hadde vi belaget drifta på å klare oss med mindre.

Oppsummert har forholdene ved Jusshjelpa i Nord-Norge ikke vært ved det normale de siste par-tre årene. Fremover er det forhåpentligvis mer stabilitet i sikte, slik at vi kan gjenoppta en mer normal og stø drift. Vi håper og tror at det vil vise seg også på den økonomiske siden.

3. PLANER SOM TAR SIKTE PÅ Å REDUSERE OVERSKUDDET

3.1 Umiddelbare investeringer

I løpet av 2016 ble det, klart at vi hadde mer midler til disposisjon for inneværende driftsår enn først budsjettert. Derav har det blitt gjort betydelige oppgraderinger av inventaret. Spesielt møtebord, stoler til møterom og kontorstoler har lenge vært slitt og modent for utskiftning. Noe er allerede byttet mens noe er bestilt, og også videre vil vi se an behovet og økonomien med hensyn til andre mulige oppgraderinger.

Det er varslet en overgang til ny telefonløsning. Vi må da kjøpe inn nye telefonapparater som er kompatible for den nye løsningen. Noen telefoner er allerede bestilt. Resten må vi påregne som investeringer i løpet av driftsåret 2017.

Postadresse:
Jusshjelpa i Nord-Norge
UiT Norges Arktiske Universitet
Breivika senter
9037 TROMSØ

Besøksadresse:
Terminalgata 38
9019 TROMSØ

Org.nr.: 989 974 645

Telefon: (+47) 77 64 45 59
Telefaks: (+47) 77 64 65 65

E-post: postmottak@jusshjelpa.uit.no
Internett: jusshjelpa.no og gratisrettshjelp.no

3.2 Langsiktige planer

Jusshjelpa i Nord-Norge ønsker å ha forsvarlige planer for fremtidige investeringer. Derfor vil vi bruke penger på nødvendige eller hensiktsmessige investeringer som tidligere har vært nedprioritert, og/eller benytte midlene på en sann måte at det kommer våre målgrupper til gode.

Forbedret dataløsning for nettbasert saksinntak

Fremtiden er digital og Jusshjelpa i Nord-Norge har gradvis gått over til en utvidet digital plattform. Omkring en tredel av klientene registrerer sine henvendelser på våre nettsider. Både i 2015 og i 2016 har det vært perioder på flere uker der nettsiden har vært ute av drift. Vi har i høst fått i stand et godt samarbeid med Avdeling for IT (ITA) på UiT, som hittil har vært nærmest fraværende. Som følge av dette er det betydelig bedre utsikter for en mer driftssikker løsning av nettsiden.

Det som fortsatt gjenstår er en ny løsning for det nettbaserte saksinntaket. ITA har informert oss om at den løsningen vi benytter per i dag er i ferd med å bli utdatert, og at vi ikke kan beholde den i fremtiden. Dette tar vi på alvor, med tanke på at en oppdatert og tidsriktig løsning er alfa omega for en sikker håndtering av sensitive opplysninger. Det er usikkert hvorvidt ITA kan avsette tid og ressurser til å bistå oss med å bygge opp et nytt system for nettbasert inntak av saker, da dette vil være en omfattende jobb. Uavhengig av om ITA kan bistå oss, kan denne fornyelsen medføre betydelige kostnader for Jusshjelpa i Nord-Norge. Dersom vi må hente inn eksterne bidragsytere, vil tjenesten trolig medføre enda høyere kostnader.

Saksbehandlernes lønn

Saksbehandlernes lønn har stått uten utvikling i en årrekke, og en økning av denne har flere ganger vært drøftet. Både på grunn av at Jusshjelpa har tradisjon for å holde kostnadene nede og den usikre situasjonen de siste årene, har lønnsøkning blitt utsatt en rekke ganger. For ett år siden ble imidlertid timelønnen for ansatte i sommerdrifta økt fra kr 120,- til kr 130,- per time, men den ordinære saksbehandlerlønnen er fortsatt kr 107,80,- per time. Ved en lønnsøkning kan vi anerkjenne den arbeidsinnsatsen som nedlegges av medarbeiderne, som i betydelig grad også jobber frivillig ut over de betalte timene.

Lønnen fastsettes til enhver tid av generalforsamlingen. Årets siste generalforsamling er om kort tid, og lønna vil derfor stå uendret minst frem til sommeren 2017. Deretter vil vi kunne ta stilling til om det er tid for en økning. Vi kan naturlig nok ikke forskuttere et slikt vedtak, men det har ikke tidligere ligget så godt til rette for et etterlenget lønnsøkning som det gjør nå. En lønnsøkning vil være en forpliktende kostnad på lang sikt, og det er derfor viktig å vite at det er dekning for det før vi igangsetter et slikt tiltak.

Stipulerte kostnader for lønnsøkning fra kr 107,80,- til kr 110,- per time er kr 35 000,- per år. Over en femårs periode vil en slik økning i lønnen føre til merkostnader på totalt kr 175 000,- anslått ut ifra dagens forhold. Ved en drift som ellers tar sikte på å gå i null, vil dette beløpet kunne gå som en reduksjon av overskuddet.

Muligheten for å ansette i prosjektstillinger / ansette flere saksbehandlere

Da styret i oktober 2016 drøftet hensiktsmessig bruk av overskuddet, kom det forslag om opprettelse av prosjektstillinger og/eller ansettelse i flere saksbehandlerstillinger. Dette er noe som kan komme våre målgrupper til gode, ved at vi kan yte mer utstrakt rettshjelp av enda bedre kvalitet.

Postadresse:
Jusshjelpa i Nord-Norge
UiT Norges Arktiske Universitet
Breivika senter
9037 TROMSØ

Besøksadresse:
Terminalgata 38
9019 TROMSØ

Org.nr.: 989 974 645

Telefon: (+47) 77 64 45 59
Telefaks: (+47) 77 64 65 65

E-post: postmottak@jusshjelpa.uit.no
Internett: jusshjelpa.no og gratisrettshjelp.no

På nåværende tidspunkt kan vi ikke vise til noen konkrete planer, med dette er nærliggende tiltak å vurdere dersom vi ellers ser at økonomiske og andre forhold ligger til rette for det.

Økt promotering

Jusshjelpa har ikke vært spesielt frempå med å annonsere sin virksomhet. Annonser er generelt kostbare, og i en trang økonomi har det vært en enkel post å kutte på.

Dette semesteret har vi satt i gang ei promoteringsgruppe, som skal sørge for å gjøre Jusshjelpa mer synlig overfor både potensielle klienter og jobbsøkere. Gruppen har lagt frem et forslag om å kjøpe inn gensere til medarbeiderne, med Jusshjelpas logo påtrykt. Dette for å gjøre oss med synlige og gi medarbeiderne en enda sterkere identitet og stolthetsfølelse over å representere. Tanken er at alle får en genser ved ansettelsesforholdets start, men ved første gangs innkjøp vil det bli en større kostnad ved å kjøpe til samtlige medarbeidere på en gang. Anslagsvis koster en genser med trykk ca. kr 500,-, som vil utgjøre en kostnad på rundt kr 10 000,- årlig og kr 50 000,- i et femårs perspektiv.

30-årsjubileum

I 2018 har Jusshjelpa 30-årsjubileum. I den forbindelse vil vi gjerne kunne bruke midler både på mer faglig blest rundt tiltaket vårt, gjennom økt annonsering, fagseminarer og lignende. I tillegg vil vi ha noe til disposisjon for ei verdig feiring av serverdigheten. Eksempelvis kostet 25-årsjubileumet ca. 30 000,- i egeninnsats fra Jusshjelpa, etter at sponsorer og samarbeidspartnere hadde dekket sitt.

Oppsummering av langsiktige planer

Generelt kan det tyde på at Jusshjelpa i Nord-Norge har et større økonomisk spillerom enn vi tradisjonelt har hatt, men det er forutsatt av at departementet ikke kutter støttebeløpet.

Ved en gjennomgang av langsiktige ideer og planer vil vi kunne benytte nærmere kr 300 000,- av overskuddet på en hensiktsmessig måte over en femårs periode. Da er ikke ny dataløsning, ansettelse i prosjektstillinger eller nye saksbehandlerstillinger regnet med, ettersom det er vanskelig å anslå kostnadene for dette.

For øvrig innstiller styret ved Jusshjelpa i Nord-Norge på å budsjetterer med et merforbruk i 2017, for andre år på rad, av hensyn til å bygge ned overskuddet. Se foreløpig budsjett for 2017 vedlagt.

4. BEHOV FOR ØKONOMISK TRYGGHET OG FORUTSIGBARHET FREMOVER

Jusshjelpa står overfor flere større usikkerhetsmomenter fremover, som fører til at en viss økonomisk sikkerhet kan ha en hensikt. Vi er likevel klar over at vi ikke kan ba ubegrenset med reserver på bok.

Den nevnte evalueringen av rettshjelpstiltakene i 2015, utgjør en stor usikkerhet for oss både per nå og i året som kommer. I 2016 mottok Jusshjelpa i Nord-Norge kr 2 553 000,- i støtte fra departementet, og det totale driftsbudsjettet samme år var på ca. kr 3 350 000,-. Det er fortsatt en overhengende risiko knyttet til vår desidert største finansieringskilde. Vi går ikke nærmere inn på evalueringen og oppfølgingen av denne her, annet enn å bemerke at tiltak er iverksatt og at det gjenstår å se hvorvidt vi klarer å vise effekten av dem.

Postadresse:
Jusshjelpa i Nord-Norge
UiT Norges Arktiske Universitet
Breivika senter
9037 TROMSØ

Besøksadresse:
Terminalgata 38
9019 TROMSØ

Org.nr.: 989 974 645

Telefon: (+47) 77 64 45 59
Telefaks: (+47) 77 64 65 65

E-post: postmottak@jusshjelpa.uit.no
Internett: jusshjelpa.no og gratisrettshjelp.no

Gjengs for alle enheter på UiT om dagen, følger også Jusshjelpa i Nord-Norge spent med på prosessene som er igangsatt som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen. Vi opplever en usikkerhet rundt hvordan Adm2020 og omorganiseringer ved UiT vil påvirke vår organisasjon og drift.

Begrunnet i disse forholdene, er behovet for en viss økonomisk buffer per tiden ekstra fremtredende.

5. BEGRUNNELSE FOR STØTTEBELØPET

Tidligere har vi mottatt et årlig økende støttebeløp fra Det juridiske fakultet. Uten å ta dette for gitt for de kommende år, har vi uansett nå mulighet for å avstå fra noe, som kanskje kan komme andre enheter og prosjekter til gode det kommende året.

Vi ser at vi både kan og bør redusere beløpet vi søker om i støtte fra fakultetet for 2017. Ved å søke om et noe mindre beløp, vil vi unngå eller i alle tilfeller redusere risikoen for at overskuddet øker ytterligere. Det er vi selvsagt også bevisst på ellers i drifta.

Det er som nevnt en usikker tid, og vi vil derfor ikke avstå helt fra å søke, eller redusere drastisk på søknadsbeløpet. Vi vil heller ikke frasi oss muligheten til å søke om mer støtte på et senere tidspunkt, dersom noe uforutsett skulle skje. I kommende år vil vi kunne be om høyere støttebeløp igjen, etter behov. I år ser ikke behovet ut til å være like stort, og vi kan til alles fordel moderere søknadsbeløpet.

Jusshjelpa i Nord-Norge søker på denne bakgrunn til Det juridiske fakultet om støtte for driftsåret 2017 pålydende kr 300 000,-.

Dersom dere skulle ha behov for avklaringer eller ønske ytterligere opplysninger, kan daglig leder kontaktes på telefon 776 20770 eller e-post dagligleder@jusshjelpa.uit.no.

Årsrapport for 2015 samt foreløpig budsjett for 2017 er vedlagt.

Med vennlig hilsen

Eirin Wilhelmsen
daglig leder
Jusshjelpa i Nord-Norge

Vedlegg:

- 1) Årsrapport 2015
- 2) Foreløpig budsjett 2017

Postadresse:
Jusshjelpa i Nord-Norge
UiT Norges Arktiske Universitet
Breivika senter
9037 TROMSØ

Besøksadresse:
Terminalgata 38
9019 TROMSØ

Org.nr.: 989 974 645

Telefon: (+47) 77 64 45 59
Telefaks: (+47) 77 64 65 65

E-post: postmottak@jusshjelpa.uit.no
Internett: jusshjelpa.no og gratisrettshjelp.no

Kontokd	Konto	Konto (T)	Avd	Pro	Pro (T)	Budsjett 2017
3	3430	Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater	360390	A48009	Tilskudd fra kommuner og fylker	-310 000
3	3440	Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser	360390	A48010	Tilskudd fra Samskipnaden	-210 000
3	3980	Bevilgning fra andre departement	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	-2 616 825
3						-3 136 825
5	5001	Faste tilsatte	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	784 535
5	5105	Vikarer	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	50 000
5	5106	Engasjert personale/ekstrahjelp	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	1 610 754
5	5181	Påløpte feriepenger	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	287 435
5	5251	Grupplivsforikring	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	2 500
5	5301	Honorar styre, råd og utvalg	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	54 000
5	5401	Arbeidsgiveravgift av innberettet lønn, honorarer og gruppeh	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	174 155
5	5411	Arbeidsgiveravgift av påløpte feriepenger	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	22 707
5	5412	Arbeidsgiveravgift av påløpt pensjonsinnskudd	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	9 270
5	5421	Arbeidsgivers Pensjonsinnskudd SPK	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	117 346
5	5961	Velferdstilskudd	360390	480007	Velferdstiltak	10 000
5	5994	Bevertning ved interne møter	360390	480007	Velferdstiltak	20 000
5	5998	Andre personalkonstnader	360390	480007	Velferdstiltak	30 000
5						3 172 702
6	6541	Inventar	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	10 000
6	6550	IT- og AV utstyr	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	5 000
6	6560	Telefon og telefaks, kjøp	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	5 000
6	6795	Kjøp av transporttjenester	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	11 000
6	6801	Kontorrekvisita	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	8 000
6	6821	Trykningsutgifter (inkl. "Gjeldspakken" i 2017)	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	20 000
6	6839	Annen kunningjøring	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	5 000
6	6839	Annen kunningjøring	360390	480004	Oppsøkende virksomhet	20 000
6	6840	Avis-abonnement	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	9 500
6	6843	Bøker generelt	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	2 000
6	6870	Deltakeravgifter for kurs og seminar, egne ansatte	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	40 000
6	6871	Arrangement av kurs og seminar, egne ansatte	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	30 000
6	6899	Annen kontorkostnad (inkl. ny nettside i 2017?)	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	20 000
6						185 500
7	7132	Tjenestereiser ikke oppgavepliktig	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	35 000
7	7132	Tjenestereiser ikke oppgavepliktig	360390	480004	Oppsøkende virksomhet	90 000
7	7151	Dieltkostnad, oppgavepliktig	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	7 000
7	7151	Dieltkostnad, oppgavepliktig	360390	480004	Oppsøkende virksomhet	11 000
7	7352	Bevertning for øvrig	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	3 000
7	7411	Gave til eksterne	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	3 500
7	7509	Andre forsikringskostnader	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	12 500
7						162 000
9	9001	Fakultetsinterne tilskudd, godskrevet	360390	480003	Driftsstøtte Jurfak/UIT	-300 000
9	9129	Diverse tjenester, belastet	360390	480000	Lønn og drift Jushjelpe	90 000
9						-210 000
						173 377

Jusshjelpa

I NORD-NORGE

Årsrapport 2015

Innhold

FORORD	3
PRESENTASJON AV JUSSHJELPA I NORD-NORGE	4
HISTORISK BAKGRUNN	4
FORMÅL	4
MEDARBEIDERE OG ORGANISASJON	4
Medarbeiderne	4
Jusshjelpas forskjellige organer	5
ARBEIDSFORMENE VED JUSSHJELPA I NORD-NORGE	7
Saksbehandling	8
Generell rettsinformasjon	10
Forsknings- og utredningsarbeid	10
Annet rettspolitisk arbeid	11
RESULTAT FOR 2015	11
INNLEDNING	11
OPPSØKENDE VIRKSOMHET	13
HVEM SØKER HJELP FRA JUSSHJELPA I NORD-NORGE	14
Hovedoversikt over resultatet av saksbehandlingen i 2015	14
Fylkesoversikt	14
Oversikt over fordeling mellom kommunene	16
Statsborgerskap	17
Opplysninger om klientene	17
RETTSOMRÅDER HVOR DET SØKES OM HJELP	22
Hovedoversikt	22
Historisk oversikt over saksområder	23
Nærmere om de enkelte fagområdene	23
KLIENTUNDERSØKELSE	34
PROSJEKTARBEID	39
Generelt om prosjektbasert arbeid ved Jusshjelpa i Nord-Norge	39
Rettsinformasjon	40
Forskning og utredning	41
Annet	41
OPPLÆRING VED JUSSHJELPA I NORD-NORGE I 2015	41
Innledning	41
Internopplæring ved tiltredelse og gjennom ansettelsesperioden	42
Spesialfag rettshjelp i regi av fakultetet	42

Øvrige kurs og seminarer.....	43
ØKONOMI OG DRIFT.....	43
Innledning.....	43
Driftsrute	44
Økonomi	44
Arbeidstimer ved Jusshjelpe i Nord-Norge 2015	49
MEDARBEIDERE VED JUSSHJELPA 2015.....	51

FORORD

Jusshjelpas mulighet til å gi og videreutvikle rettshjelp avhenger i stor utstrekning av bidragene vi får fra forskjellige støttespillere. Vi vil derfor først benytte anledningen til å takke for støtten vi mottar fra forskjellige støttespillere og bidragsytere, økonomisk så vel som faglig. Vi håper at det arbeidet som nedlegges ved kontoret innfrir de forventningene som stilles til oss på bakgrunn av den støtten vi mottar.

Høsten 2015 valgte en av våre medarbeidere å gjennomføre en klientundersøkelse som sitt gruppelederprosjekt. Formålet var å forsøke å få kartlagt hvor tilfreds tidligere klienter har vært med bistanden som Jusshjelpa i Nord-Norge hadde gitt. Deler av undersøkelsen er gjengitt i rapporten senere. Jusshjelpa i Nord-Norge har som langsiktig mål å innarbeide en klientundersøkelse som en del av våre saksbehandlingsrutiner.

Våren 2015 og deler av høsten 2015 opplevde vi store driftsproblemer med vår nettside. Dette resulterte i mye «nedetid» på nettsiden. Følgene av dette var merkbare på vårt saksinntak. Vi har fått inn færre saker sammenlignet med samme perioder tidligere år, og mener klart at det har sammenheng med at våre nettsider ikke var tilgjengelige. Vi inngikk høsten 2015 avtale med IT-drift hos Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet, om vedlikehold og drift av våre nettsider. Dette er nå på plass.

Jusshjelpa hadde et skifte av daglig leder høsten 2015. Ny fast daglig leder inntreier i mars 2016. En av våre medarbeidere, Camilla Kristoffersen, har fungert som daglig leder frem til 15.januar 2016.

Denne rapporten gir en oversikt over Jusshjelpa i Nord-Norges virksomhet i 2015, og er ment både for internt og eksternt bruk. Rapporten blir benyttet ved søknader om støtte. Den sendes ut til enkeltpersoner, organisasjoner, offentlige organer og andre som har interesse av å lese om Jusshjelpa i Nord-Norge. Rapporten kan bestilles ved henvendelse til Jusshjelpa i Nord-Norge. For de som er interessert i å vite mer om Jusshjelpa i Nord-Norges arbeid, anbefaler vi å ta direkte kontakt med oss, da denne rapporten ikke gir et uttømmende bilde av vår virksomhet.

Rapporten er i all hovedsak bygget opp etter samme mal som rapportene for tidligere år, slik at disse enkelt skal kunne leses i sammenheng. Det er videre tatt inn noe data fra tidligere års rapporter der dette er naturlig, slik at man kan se utviklingen fra år til år. Vi har felles statistikk-koder med de andre studentrettshjelpstiltakene, slik at tiltakenes årsrapporter i stor grad kan sammenstilles til en felles statistikk for alle studentrettshjelpstiltak i landet.

Til slutt rettes en stor takk til fantastiske medarbeidere, for uten dem kunne ikke Jusshjelpa i Nord-Norge gitt god hjelp til de som trenger det mest i Nord-Norge.

Tromsø, februar 2016

Eve Rødfjell

Daglig leder

PRESENTASJON AV JUSSHJELPA I NORD-NORGE

HISTORISK BAKGRUNN

Jusshjelpa ble stiftet høsten 1986 på et seminar i Skibotn. Initiativtakerne til seminaret var 20 jusstudenter ved Universitetet i Tromsø. Tilstede på seminaret var også faglig ansvarlig for Juss-Buss i Oslo, Jon T. Johnsen, og daværende daglig leder i Juss-Buss, Ingse Aursnes. Etter en prosjekteringsfase på halvannet år ble Jusshjelpa i Nord-Norge åpnet for drift i januar 1988.

I 2015 kunne Jusshjelpa se tilbake på 27 års drift hvor vi med stort og smått har behandlet over 49 000 henvendelser. Vi har i løpet av disse årene blitt en veletablert og betydelig del av rettshjelpstilbudet i landsdelen.

FORMÅL

Jusshjelpa i Nord-Norges overordnede formål fremkommer av vedtektenes § 1 som lyder:

«Jusshjelpas målsetning er å bedre rettshjelpstilbudet i Nord-Norge. Jusshjelpa skal ha en sosial profil og gi gratis rettshjelp til dem som har størst behov for det.»

Vårt formål viser seg først og fremst igjennom den konkrete saksbehandlingen ved at vi primært gir bistand til klienter som har et velferdsmessig behov. Det vil si at vi gir bistand i saker hvor klienten ikke har mulighet til å få hjelp andre steder på grunn av klientens økonomiske situasjon, det juridiske problem faller utenfor offentlige frirettshjelpsordninger, klienten ikke har mulighet til å få bistand andre steder samtidig som det juridiske problemet er velferdsmessig viktig å få løst for klienten. Saker som ofte er velferdsmessig viktig for klienter å få bistand i er saker som omhandler arbeid, bolig, gjeld, familie, soningsvilkår, sosiale ytelser og trygdeytelser

I følge Jusshjelpas vedtekter § 1 andre ledd skal «Jusshjelpas virksomhet fordeles mellom saksbehandling, rettspolitik, forskning og utdanning». Jusshjelpas formål viser seg også igjennom Jusshjelpas utrednings- og forskningsarbeid, samt det rettspolitiske arbeidet ved at det har som overordnet mål å avdekke og avhjelpe de ovennevnte klientgruppers juridiske problemer på et mer generelt plan.

Utover dette vil vi alltid forsøke å gi råd til de som tar kontakt med oss, forutsatt at vi har kapasitet og nødvendig kompetanse. Her har vi ingen kriterier for hvem vi skal hjelpe. I saker som faller utenfor våre kjerneområder blir hjelpen imidlertid ofte begrenset til svar på relativt enkle spørsmål, samt henvisninger til instanser som kan hjelpe vedkommende videre. Dette medfører ikke mye arbeid for oss, men kan ofte være av stor verdi for den enkelte klient.

Jusshjelpa spiller også en betydelig rolle som utdanningsinstitusjon. Gjennom arbeidet på Jusshjelpa får medarbeiderne et unikt perspektiv på det praktiske juridiske liv hvor klientenes behov for, og faktiske tilgang til, rettshjelp står i fokus i stedet for inntjening og bedriftsøkonomiske hensyn. Dette er verdifulle erfaringer man som student tar med seg videre i en fremtidig yrkeskarriere som jurist. Det er derfor vår påstand at Jusshjelpa i Nord-Norge bidrar med et viktig og verdifullt supplement til de ordinære delene av det juridiske studium.

MEDARBEIDERE OG ORGANISASJON

Medarbeiderne

Medarbeiderne ved Jusshjelpa er i hovedsak viderekommende jusstudenter som har bestått andre avdeling ved Det juridiske fakultet, UiT Norges arktiske universitet. Unntakene er daglig leder og sekretær. Sekretæren har lang erfaring som advokatsekretær og daglig leder som jobbet på

Jusshjelpa frem til senhøsten 2015 var utdannet politi med en mastergrad i ledelse.

Medarbeiderne ansettes av en egen ansettelseskomite på bakgrunn av intervjuer, hvor personlig egnethet for jobben tillegges stor vekt.

Daglig leder og sekretær er fast ansatt i 100 % stilling. Medarbeiderne i faggruppene ansettes for tre semestre, hvorav stillingsprosenten utgjør 56 % og lønnen 40 % i de to første semestrene og 20 % i det tredje semesteret. Medarbeiderne nedlegger imidlertid mye ulønnet arbeid utover dette, slik at faktisk arbeidsinnsats tidvis utgjør opp mot det dobbelte av den stillingsprosenten de lønnes etter. Medarbeiderne har anledning til å ta spesialfaget Rettshjelp på 15 studiepoeng på grunnlag av arbeidserfaringen de får ved Jusshjelpa.

De to første semestrene arbeider medarbeiderne hovedsakelig med konkret saksbehandling innenfor bestemte fagområder. Det tredje semesteret arbeider medarbeiderne som gruppeledere, og arbeider da hovedsakelig med kvalitetssikring av saksbehandlernes arbeid, overføring eller avslutning av saker, opplæring av nye medarbeidere, samt prosjektarbeid av forskjellig slag. Gruppelederne utgjør det faglige tyngdepunktet ved Jusshjelpa.

I 2015 var det 26 medarbeidere ved kontoret, hvorav én daglig leder og én kontormedarbeider.

Jusshjelpas forskjellige organer

Jusshjelpas organisasjonsstruktur bygger på et system med generalforsamling, styre, daglig leder og tre faggrupper. Den enkelte medarbeider har stemmerett på generalforsamlingen, som avholdes to ganger i året. Generalforsamlingen velger et administrativt styre som har instruksjonsrett overfor daglig leder, og som denne løpende rapporterer til. Det avholdes månedlige styremøter i den ordinære driftsperioden.

Ettersom samtlige medarbeidere har stemmerett på generalforsamlingen, og medarbeiderrepresentantene utgjør flertallet i styret, har medarbeiderne fortsatt stor innflytelse på driften av Jusshjelpa, selv om vi de senere årene har fjernet oss fra prinsippet om helt flat struktur i alle ledd i organisasjonen.

Generalforsamling

Generalforsamlingen er Jusshjelpas øverste organ, og har organisasjonens endelige beslutningsmyndighet. Generalforsamlingens formål er å legge hovedføringer for driften av Jusshjelpa, samt velge et styre som gis fullmakt som øverste administrative ledelse frem til neste generalforsamling.

Det avholdes generalforsamling to ganger årlig mot slutten av hvert semester. Alle ansatte samt styremedlemmene har stemmerett på generalforsamlingen. Alle stemmeberettigede har møteplikt på generalforsamlingen.

Styret

Styret er den øverste administrative ledelsen av Jusshjelpa mellom generalforsamlingene. Styret består av fem medlemmer; tre medarbeidere fra Jusshjelpa, én representant fra Det juridiske fakultet, Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet, og én ekstern representant. Det velges to vararepresentanter, hvorav én for fakultetsrepresentanten og én for de øvrige styremedlemmene. Styret konstituerer seg selv. Styrets oppgave er å planlegge arbeidet ved Jusshjelpa, samt holdes orientert om driften. Det innkalles til styremøte ved behov, normalt én gang

pr måned ved ordinær drift. Daglig leder har møteplikt og talerett på styremøtene, men ikke stemmerett. Vararepresentantene har møterett og talerett, men ikke stemmerett med mindre de møter i en av de faste representantenes sted. Alle medarbeiderne ved Jusshjelpa har forslagsrett for styret.

Styret 2015

Vår

Torje N Rønning Imøy, styreleder

Christoffer Dalsbø Selfors, nestleder

Advokatfullmektig Stefan Amlie, styremedlem (ekstern representant)

Rådgiver Ole Martin Loe, styremedlem (Det juridiske fakultets representant)

Camilla Kristoffersen, styremedlem

Ingebjørg Kristine Aksnes, varamedlem

Høst

Camilla Kristoffersen, styreleder

Renaz Horori, nestleder

Advokatfullmektig Stefan Amlie, styremedlem (ekstern representant)

Rådgiver Ole Martin Loe, styremedlem (Det juridiske fakultets representant)

Håvard Arctander Rosenlund, styremedlem

Lise Helen Larsen, varamedlem

Styreleder Camilla Kristoffersen fungerte som daglig leder fra oktober 2015 til januar 2016. I denne perioden fungerte varamedlem Lise Helen Larsen som styreleder.

Faglig ansvarlig

Ett av vilkårene for å drive rettshjelpsvirksomhet, er at Jusshjelpa må være faglig tilknyttet Det juridiske fakultet UiT. Denne tilknytningen blir ivarettatt ved at to vitenskapelig ansatte ved fakultetet har et særskilt faglig ansvar for Jusshjelpa. Den ene har faglig ansvar for to faggrupper, og den andre har faglig ansvar for en faggruppe. De faglig ansvarlige bistår med veiledning i enkeltsaker der dette er naturlig og nødvendig, og deltar på enkelte saksbehandlingsmøter.

Administrasjon

Den daglige administrasjonen utføres av daglig leder assistert av en sekretær. Daglig leders arbeidsområde er administrasjon og koordinering av det daglige arbeidet ved tiltaket, samt strategisk og økonomisk planlegging av driften. Videre har daglig leder personalansvar for samtlige ansatte. Daglig leder representerer også Jusshjelpa utad der dette er naturlig. Daglig leder er underlagt styrets instruksjon, og skal sørge for at styrets vedtak gjennomføres. Som følge av dette skal daglig

leder orientere styret om fremdriften i sitt arbeide.

Sekretær bistår daglig leder med administrative gjøremål, herunder forefallende kontorarbeid, saksinntak og betjening av Jusshjelpas sentralbord. Erfaring har vist at Jusshjelpa er avhengig av en sekretær for å kunne opprettholde et akseptabelt administrativt servicenivå både overfor klienter og medarbeiderne.

Faggruppene

Saksbehandlerne ved Jusshjelpa jobber i en av tre spesialiserte faggrupper gjennom hele ansettelsesperioden. Medarbeiderne jobber tre semestre ved Jusshjelpa, og vi ansetter nye medarbeidere hvert semester. Dermed består hver faggruppe til enhver tid av medarbeidere med forskjellig fartstid ved kontoret som i stor grad arbeider kollektivt med saksbehandlingen. Dette sikrer høy kompetanse på de rettsområdene Jusshjelpa arbeider med. Vi viderefører effektivt det erfaringsgrunnlaget de gamle medarbeiderne har opparbeidet seg til de nyansatte.

Faggruppene er inndelt i følgende områder:

Gruppe 1: Fengselsrett, sosialrett, husleierett og gjeldsrett

Gruppe 2: Trygderett, arbeidsrett og barnerett

Gruppe 3: Ekteskapsrett, ugift samliv, arverett og utlendingsrett

Alle gruppene arbeider i tillegg med pengekravspørsmål.

Selv om det er den enkelte saksbehandler som har ansvaret for utredningen av sine saker, har faggruppene et kollektivt ansvar for at den jobben som gjøres i hver enkelt sak er faglig forsvarlig. Hver gruppe møtes minst en gang i uken. Alle nye henvendelser blir vurdert på førstkommande gruppemøte etter at de er tatt inn. Saksbehandlerens utredninger og strategiforslag blir da vurdert av gruppa. Gruppa beslutter i fellesskap hva som skal gjøres videre i hver sak. I tillegg blir alle løpende saker tatt opp til behandling, og fremdriften i hver enkelt sak blir vurdert.

En mer inngående redegjørelse for arbeidsmetodene ved Jusshjelpa følger senere i rapporten.

Administrative komiteer

Hver faggruppe har til enhver tid representanter i fire administrative komiteer. Disse er ansettelseskomiteen, opplæringskomiteen, rettspolitisk komité og eksternekomiteen.

Sistnevnte planlegger all oppsøkende virksomhet på Jusshjelpa. Det redegjøres nærmere for disse komitéene senere i rapporten.

Ad hoc-grupper

Utover de faste organene som er nevnt her, opprettes det ved behov forskjellige ad hoc-grupper med oppgaver av faglig eller administrativ art. Dette kan for eksempel være arbeidsgrupper i forbindelse med vedtektsrevisjoner, arrangementskomité for fellesseminaret, rettspolitiske prosjektgrupper og lignende.

ARBEIDSFORMENE VED JUSSHJELPA I NORD-NORGE

Jusshjelpa har et vedtektsfestet formål om å bedre rettshjelpstilbudet i Nord-Norge. Dette formålet søkes ivarettatt gjennom flere forskjellige arbeidsformer; konkret saksbehandling, rettsinformasjon, rettspolitisk arbeid samt forsknings- og utredningsarbeid. Vi vil i det følgende gjøre kort rede for generelle trekk ved de forskjellige arbeidsformene ved Jusshjelpa.

Saksbehandling

Saksbehandlingen utgjør kjernen i Jusshjelpas virksomhet, og innebærer i korte trekk konkret juridisk rådgivning og representasjon i enkeltsaker. Det er gjennom saksbehandlingen vi direkte hjelper de som tar kontakt med oss for juridisk bistand. Dette utgjør også den klart største delen av det arbeidet som gjøres ved kontoret. Den kunnskapen og de erfaringene medarbeiderne tilegner seg gjennom konkret saksbehandling, danner også grunnlaget for det prosjektbaserte arbeidet ved kontoret.

Nærmere om saksinntak og saksbehandlingsrutiner

De fleste henvendelsene til Jusshjelpa kommer inn pr telefon (55,5 %). Åpningstiden for saksinntak pr. telefon er mandag til torsdag mellom klokken 10.00 og 14.00. Alle henvendelser til kontoret innenfor disse tidspunktene blir registrert inn i resepsjonen. Klientene vil etter dette bli kontaktet så snart som mulig; Vi har en intern målsetning om samme dag eller senest dagen etter.

En stor andel av sakene (14,9 %) tas inn ved personlig oppmøte, enten i våre lokaler i Tromsø eller gjennom lokale saksinntak rundt om i landsdelen. I 2015 gjennomførte Jusshjelpa 61 saksinntak utenfor kontoret. Av disse ble 27 avholdt på forskjellige steder innenfor Troms fylke. De resterende 34 saksinntakene ble gjennomført i forbindelse med saksinntaksturer i 18 kommuner i landsdelen. Se tabell på side 13. På slike turer avholdes normalt saksinntak i kommunesentrene. Vi besøker også regelmessig fengslene i Nord-Norge.

Studenter er en naturlig målgruppe for oss, dermed prioriterer vi også å avholde saksinntak ved de forskjellige lærestedene i landsdelen. Jusshjelpa har alltid prioritert å drive oppsøkende virksomhet rundt om i lokalmiljøene. Dette fordi vi anser det som viktig å profilere oss som et lavterskeltilbud for hele landsdelen. Videre er det i mange tilfeller slik at et personlig møte mellom saksbehandler og klient er en bedre ramme for å ta inn en sak, enn pr telefon eller ved skriftlig korrespondanse. Av erfaring ser vi også at muligheten for personlige klientmøter ofte er helt avgjørende for at klienten i det hele tatt oppsøker hjelp.

Klienter kan også melde inn sak til oss via vår nettside. Her fyller klienten ut personlig informasjon og kort om hva saken gjelder. Dette blir så registrert av administrasjonen og fordelt til saksbehandler. Vi får også en del henvendelser pr brev. Vi har ikke åpnet for inntak av nye saker via e-post, da det er en del sikkerhetsmessige spørsmål som gjør det betenkelig å sende og motta personlig informasjon over e-post.

Alle saksbehandlerne inngår i en vaktturnus, slik at man internt i faggruppene ruller på ansvaret for de nye henvendelsene som kommer inn. Hver saksbehandler har normalt vakt en dag pr uke. På den måten rekker den enkelte saksbehandleren å arbeide seg gjennom de sakene man får inn før man tilføres nye saker.

Det primære arbeidsverktøyet for saksbehandling er Advisor. Advisor brukes i tillegg til saksbehandling også som et ledd i kvalitetssikringen av vårt arbeid.

Kvalitetssikringsrutiner

Ettersom alle saksbehandlerne ved Jusshjelpa er studenter, stiller vi internt svært strenge krav til kvalitetssikring av saksbehandlingen slik at den blir forsvarlig. Av sentral betydning er i så måte gruppebehandlingen av hver enkelt sak. Som nevnt ovenfor blir hver enkelt henvendelse til Jusshjelpa tildelt en bestemt saksbehandler. Vedkommende har ansvaret for å utrede sakens faktiske og juridiske sider, herunder definere problemstilling og klientens ønske om løsning. Saksbehandleren

utarbeider etter dette et løsningsforslag, og/eller eventuelt forslag til videre strategi i saken. Den enkelte saksbehandlerens arbeid blir i ukentlige møter presentert for den faggruppen saken sorteres inn under. Hver faggruppe består av syv til åtte medarbeidere som arbeider med problemstillinger innenfor gruppens fagområder. Faggruppen etterprøver alle resonnementer, vurderinger, hjemler, valg av strategi mv. I spesielt vanskelige saker konsulteres daglig leder eller fagpersoner ved Det juridiske fakultet UiT, Norges arktiske universitet, før tilbakemelding gis til klient. Ettersom hele gruppen har et kollektivt ansvar for saksbehandling innenfor dens fagområder, blir arbeidet som gjøres ved Jusshjelpa presentert overfor klient eller eventuelle motparter først når flertallet i faggruppen har gitt sin godkjenning. Motparter og andre tredjeparter kontaktes kun etter klientens eget ønske, og etter at klienten har gitt sitt samtykke til det faggruppen foreslår. Ved hvert gruppemøte skrives det referat over progresjonen i den enkelte sak, herunder hvilke beslutninger som gjøres av faggruppen. På denne måten holder gruppen løpende oversikt og kontroll med alle sine saker. Det er også faggruppen som i fellesskap avgjør om en sak i det hele tatt skal tas inn til behandling, eller om den skal avvises eller henvises til en annen instans. Ved disse vurderingene tas det hensyn til Jusshjelpas sosiale formål, den interne instruks for inntak av saker, samt den til enhver tid rådende kapasitet ved kontoret.

Stor grad av selvstendig juridisk arbeid i vekselvirkning med faglige diskusjoner og kvalitetssikring i spesialiserte grupper har vist seg lærerikt og inspirerende for våre medarbeidere, og er en god arbeidsmetode for å sikre forsvarlig saksbehandling.

Hjelp til selvhjelp eller partsrepresentasjon

Prinsippet om hjelp til selvhjelp spiller en sentral rolle i virksomheten ved Jusshjelpa. Mange av henvendelsene til Jusshjelpa er av relativt enkel karakter, hvor klienten for eksempel kun ønsker informasjon om gjeldende rett eller fremgangsmåten på et spesielt rettsområde for selv å kunne ivareta sine juridiske rettigheter. Etter å ha fått en viss veiledning fra oss, er dette saker som de fleste av våre klienter er fullt ut kapabel til å håndtere selv. Vi driver derfor i nokså stor grad med rettsopplysende arbeid gjennom enkel skriftlig eller muntlig veiledning av klienter. Vi har også et stort utvalg av brosjyrer og annet standardmateriell som ligger tilgjengelig på våre nettsider, og som vi også kan sende ut gratis til klienter, enten på forespørsel eller dersom vi ser at dette kan gi svar på klientens spørsmål. Ved utsendelse av informasjonsmateriell tilbys klienten alltid å ta kontakt med oss igjen hvis vedkommende ikke finner tilstrekkelig veiledning i det tilsendte materialet.

Det er flere fordeler med denne måten å arbeide på. Ved at klienten selv er nødt til å sette seg inn i, samt gjøre en innsats i saken, får denne et "eierforhold" til utviklingen i saken. Dette kan fort bli fraværende dersom Jusshjelpa skal gjøre hele jobben for klienten. At klienten selv er engasjert og motivert for å komme til en løsning er ofte av avgjørende betydning for at en sak skal førefrem. Klienten settes gjennom dette også bedre i stand til å ivareta egne interesser i fremtiden. Denne måten å arbeide på frigjør dessuten tid for Jusshjelpa til å hjelpe flere, samt å kunne gjøre en mer omfattende innsats i de sakene der vår bistand i større grad er nødvendig.

I en stor andel av sakene trer Jusshjelpa i større eller mindre grad også inn som klientens partsrepresentant, for eksempel fordi det dreier seg om store og sammensatte sakskomplekser, uklar juss, sterke motparter eller andre liknende årsaker til at klienten selv ikke ønsker eller evner å håndtere saken. All korrespondanse i saken går da gjennom vårt kontor, og alt Jusshjelpa foretar seg utad i sakens anledning blir forhåndsklarert med klienten. Her forsøker vi også i størst mulig grad å involvere klienten i saksarbeidet der det er naturlig, slik at denne opprettholder motivasjonen for å komme til en løsning. Jusshjelpa tilbyr kun å representere klienten dersom vedkommende selv ønsker dette. Videre trer Jusshjelpa kun inn som partsrepresentant dersom dette finnes hensiktsmessig eller nødvendig. Dette etter en nærmere vurdering hos oss. I denne vurderingen tas det blant annet hensyn til hvilket rettsområde saken gjelder, sakens betydning for klienten, klientens

egne forutsetninger, klientens ressursevne og om vi har tilstrekkelig kapasitet. Enkelte forespørsler om representasjon blir derfor ikke alltid tatt til følge. Klienten vil da kun få tilbud om veiledning eller liknende bistand fra oss.

Jusshjelpa har i utgangspunktet kun kompetanse til å representere klienter til og med behandling i forliksrådet. Dersom saken utvikler seg slik at den må behandles i høyere rettsinstanser, vil klienten derfor normalt bli henvist videre til advokat. Krav som kan behandles etter reglene om småkravsprosess, samt konkursbegjæringer, har imidlertid Jusshjelpa visse muligheter til å bistå med.

Henvisnings- og avvisningssaker

Enkelte henvendelser må avvises på grunn av for eksempel at saken ikke faller innenfor våre fagområder, eller at klienten er såpass ressurssterk at vedkommende uten problem kan sikre seg bistand fra advokat eller fra annet hold. En del henvendelser henvises også direkte til andre instanser, eksempelvis når klienten tar kontakt først etter at saken er blitt moden for rettslig behandling. Videre når klienten kan oppnå tilsvarende eller bedre veiledning fra forvaltningsorganer, klienten fyller vilkårene for fri rettshjelp, klienten har tilgang på rettshjelp gjennom forsikringsordninger eller fagforeningsmedlemskap osv. Slike henvisninger har imidlertid ofte stor verdi i seg selv, ettersom mange som tar kontakt med oss i første omgang kun trenger hjelp til å orientere seg frem til riktig instans.

Henvising og avvisning skal i utgangspunktet besluttes av faggruppen. Det er imidlertid praksis at klienter kan henvises direkte under klientsamtalen dersom det utvilsomt dreier seg om en typisk henvisnings- eller avvisningssak. Saksbehandleren som henviser eller avviser skal imidlertid orientere faggruppen om avgjørelsen, og beslutningen kan overprøves av gruppen på ordinært vis.

Generell rettsinformasjon

Generell rettsinformasjon utgjør en betydelig andel av det prosjektarbeidet som gjøres ved Jusshjelpa. Eksempler på slike prosjekter er produksjon av avisartikler, utforming av brosjyrer for utsendelse til klienter som ledd i saksbehandlingen eller for distribusjon til andre aktuelle adressater. Informasjonsmøter på institusjoner, skriving av artikler til nettsidene våre, foredrag osv. Dette arbeidet gjøres ofte i form av gruppelederprosjekter, men også i økende grad som løpende prosjekter knyttet til saksbehandlingsgruppene. Den erfaringen saksbehandlerne tilegner seg gjennom saksbehandlingen danner et godt grunnlag for å se hvor "skoen trykker" på de forskjellige rettsområdene de har arbeidet med.

Forsknings- og utredningsarbeid

Det forsknings- og utredningsarbeidet som gjøres ved Jusshjelpa innebærer i hovedsak systematisering og synliggjøring av juridiske og sosiale problemer som går igjen hos våre klientgrupper, samt påvise sammenhenger mellom dette og svakheter i gjeldende rett. Dette arbeidet initieres som oftest ut fra inntrykk vi gjør oss gjennom den alminnelige saksbehandlingen. Disse inntrykkene må imidlertid underbygges og verifiseres av systematisk innhentende fakta før de kan legges til grunn for videre politisk eller rettspolitisk arbeid.

Eksempler på utrednings- og forskningsprosjekter ved Jusshjelpa vil typisk være spørreundersøkelser av ulik art. Videre bidrar statistiske data som samles inn fra våre klienter til at vi kan danne oss et bilde av hvilke juridiske problemstillinger som typisk gjør seg gjeldende i forbindelse med alder, kjønn, yrke, utdanning, inntekt/gjeld, geografisk tilhørighet mv.

Annet rettspolitisk arbeid

Med rettspolitisk arbeid menes arbeid som tar sikte på rettslige endringer til fordel for våre klientgrupper. Det rettspolitiske arbeidet ved Jusshjelpa er som oftest prosjektorientert, og varierer i høy grad i omfang, og arbeidsmengde avhenger av hva målet for prosjektet er. Eksempelvis vil et prosjekt som har som målsetning å få gjennomført en lovendring som regel være en svært omfattende og langvarig prosess. På den andre siden av skalaen finner man enkeltstående høringsuttalelser, artikler, påvirkningsmøter med beslutningstakere eller liknende.

Fellesnevneren for det rettspolitiske arbeidet ved Jusshjelpa er at vi gjennom de enkelte prosjektene søker å yte juridisk bistand til hele samfunnsgrupper under ett. Dette fordi vi ser at praktiseringen av gjeldende rett på enkelte områder virker mot sin hensikt, eller gjentatte ganger genererer nye problemer for noen samfunnsgrupper. Det vil da være formålstjenlig å forsøke å få til en endring av gjeldende rett eller praktiseringen av denne, fremfor å fortsette å arbeide for disse klientgruppene gjennom enkeltsaker.

I den grad det kan trekkes en ramme for hva som skal defineres som rettspolitisk arbeid ved Jusshjelpa, vil avgrensningen måtte skje mot konkret saksbehandling i enkeltsaker på den ene siden, og mot rent politisk arbeid på den andre siden. Den rettspolitiske aktiviteten ved Jusshjelpa har en naturlig kobling til forsknings- og utredningsarbeidet og til det rent rettsinformative arbeidet som gjøres ved tiltaket. Det er ofte naturlig å arbeide rettspolitisk i forbindelse med, eller i forlengelsen av forskning og utredning.

RESULTAT FOR 2015

INNLEDNING

Jusshjelpa i Nord-Norge har siden oppstarten i 1988 behandlet 49 342 saker. 2016 blir dermed året hvor vi tipper 50 000 behandlede saker hos Jusshjelpa siden oppstarten.

I 2015 behandlet Jusshjelpa 1367 henvendelser over en driftsperiode på 46 uker. Saksantallet representerer en reduksjon på 373 saker sammenlignet med 2014. Dette skyldes etter all sannsynlighet problemene vi har hatt med vår nettside. Store deler av våren og høsten 2015 var nettsiden ute av funksjon, og klienter hadde ikke mulighet til selv å melde inn saker til oss. Dette resulterte i en markant nedgang av saker. Vi forventer at dette i 2016 vil ta seg opp mot et tilnærmet normalnivå sammenlignet med tidligere år.

Jusshjelpa fører statistikk over hvilke typer spørsmål folk henvender seg til oss for å få juridisk bistand i. I statistikken opererer vi med 18 forskjellige hovedkategorier av fagområder, etter en samkjøring av statistikk med de andre tiltakene. Jusshjelpa fikk i 2015 inn flest henvendelser innenfor fagområdene husleierett, arverett og arbeidsrett. Disse fagområdene utgjør til sammen 40 % av det totale antallet henvendelser. For en detaljert oversikt over fordelingen mellom saksområdene, viser vi til tabell på side 23. Geografisk fordeler klientene fra Nord-Norge seg noe ujevnt mellom Nordland, Troms og Finnmark med henholdsvis 28 %, 45 % og 14 %. Se tabell side 14.

Regnskapet for driftsåret 2015 isolert sett viser et overskudd på kr 367 309,-. Overskuddet på kr 491 287,- vi hadde med oss fra tidligere år gjør at vi samlet har en egenkapital på kr. 858 596,-. Det redegjøres nærmere for regnskapet for 2015 på side 45.

Gjennom 2015 har Jusshjelpa prioritert å opprettholde en lengst mulig driftsperiode, samt holde et høyt nivå på vår oppsøkende virksomhet rundt om i landsdelen. Vi har fokusert på kursing av ansatte, og gjennomført to rettspolitiske uker.

Vår nettside www.jusshjelpa.no er hyppig besøkt. Vi drifter studentrettshjelpstiltakenes felles

nettside www.gratisrettshjelp.no som også i 2015 ble mye besøkt. Vi ser også at brukere ofte laster ned publikasjonene og brosjyrene vi har lagt ut på siden.

Nye medarbeiderne ved Jusshjelpa får i forbindelse med tiltredelse og gjennom ansettelsesforholdet grundig opplæring i praktisk juridisk arbeid. Opplæringen innebærer at Jusshjelpa i realiteten også er en utdanningsinstitusjon som bidrar med et viktig og verdifullt supplement til de ordinære delene av studiet. Studentene kan i forbindelse med sitt engasjement ved Jusshjelpa velge fordypning i spesialfaget rettshjelp I ved Det Juridiske fakultet, UiT, Norges arktiske universitet. Dette innebærer en mer teoretisk tilnærming til praktisk viktige sider ved utøvelsen av rettshjelpsvirksomhet. Denne kombinasjonen av ordinære juridiske studier, praktisk orientert opplæring, arbeid med reelle saker samt spesialfagsfordypning er etter vår oppfatning meget god. I det følgende vil det bli redegjort for resultatene av driften i 2015.

OPPSØKENDE VIRKSOMHET

Eksterne saksinntak utenfor kontoret har alltid vært et satsingsområde for Jusshjelpa.

I 2015 gjennomførte Jusshjelpa 6 saksinntak innenfor Tromsø kommune, i tillegg til 20 saksinntak i Tromsø fengsel og 33 saksinntak på 20 forskjellige steder i landsdelen for øvrig. I tillegg er vi én gang pr år på Svalbard. På slike saksinntaksturer besøker vi regelmessig kommunesentrene, høyskolene, universitetene og fengslene rundt om i Nord-Norge. Antallet saksinntak har gått litt ned i 2015. Dette skyldes blant annet at vi har påmelding i forkant av våre besøk i fengslene. Der det ikke har vært påmeldte innen fristen har vi avlyst saksinntaket. Vi har likevel klart å besøke flere steder ved å samordne besøk i flere kommuner på samme tur.

Til tross for gjennomgående stramme driftsbudsjetter prioriteres oppsøkende virksomhet fordi vi ønsker å nå ut til flest mulig for å tydeliggjøre tilbudet vårt. Videre spiller disse saksinntakene en viktig rolle i markedsføringen av Jusshjelpa som et gratis og godt lavterskeltilbud for hele Nord-Norge. Vi anser det som viktig å gi folk tilbud om rettshjelp i deres nærmiljø. Vi ser også en direkte og umiddelbar økning i saksantallet fra de kommunene vi besøker, og en økning på henvendelser i tiden etter at vi har vært på eksterne saksinntak. I 2016 ønsker vi å holde reiseandelen på det samme nivået som 2015, videre etterstreber vi å gi tilbud om rettsinformasjon på alle steder vi besøker.

Oversikt over eksterne saksinntak i 2015:

Kommune	Besøk utenfor Tromsø	Antall saksinntak
Alstahaug	1	1
Alta	3	3
Bodø (inklusive fengselet)	3	4
Brønnøysund	1	1
Hammerfest	2	2
Harstad	2	2
Karasjok	2	2
Kautokeino	2	2
Lenvik	1	1
Målselv	1	1
Narvik	2	2
Nordkapp	2	2
Rana	2	2
Svalbard	1	1
Sør-Varanger	2	2
Tromsø (inklusive fengselet)		23
Vadsø (inklusive fengselet)	2	4
Vefsn (inklusive fengselet)	2	4
Vestvågøy	1	1
Vågan	1	1
Totalt: 20	Totalt: 33	Totalt: 61

HVEM SØKER HJELP FRA JUSSHJELPA I NORD-NORGE

Hovedoversikt over resultatet av saksbehandlingen i 2015

Årstall	2015	2014	2013	2012	2011
Antall behandlede henvendelser	1367	1736	1780	1824	1934
Utvikling ift.foregående år	- 21,25 %	- 2,5 %	- 2,4 %	-5,7 %	-7,9 %

Jusshjelpa i Nord-Norge behandlet 1 367 henvendelser i 2015, noe som var en nedgang på 373 saker, eller – 21,25 %, sammenliknet med 2014. Dette er en markant nedgang, og som avviker stort sett i forhold til tidligere år. Som redegjort for ovenfor setter vi nedgangen i sammenheng med at vår nettside var ute av funksjon, og vi forventer at henvendelsene vil komme opp mot et mer normalt nivå i 2016.

Målet for driften slik Jusshjelpa er i dag, med tanke på midler og ansatte, bør være å hjelpe mellom 1 800 – 2 000 klienter pr år. Dette har sin begrunnelse i både å ha nok ressurser til å kunne gå grundig nok inn i hver enkelt sak, samt at vi ønsker å ha muligheten til å drive en viss grad av rettspolitisk arbeid.

Fylkesoversikt

Fylke	Antall	%
Nordland	389	28,4
Troms	623	45,6
Finnmark	191	14
Utenfor Nord-Norge	160	11,7
Ikke oppgitt tilhørighet	4	0,3
Totalt	1367	100 %

Nordland

Jusshjelpa behandlet 389 saker fra Nordland fylke i 2015. Sammenliknet med det totale sakstallet for 2015 utgjør det en prosentandel på 28,4 %. Da Nordland er det fylket med høyest befolkning i nord, har vi ønsket en økning i henvendelser fra innbyggerne. For å nå ut i fylket, er vi avhengig av økonomisk støtte til reisevirksomhet, da vi ser en direkte sammenheng mellom besøk i en kommune og antallet henvendelserderfra.

Troms

Jusshjelpa hadde i 2015, som tidligere år, flest saker fra Troms fylke. I 2015 behandlet vi 623 saker fra Troms, noe som utgjør en prosentandel på 45,6 % av det totalesaksantallet.

Årsaken til at vi får flest saker fra Troms fylke skyldes i hovedsak at vi har våre kontorer i Tromsø, og at vi over tid har etablert oss som et stadig og tilgjengelig rettshjelpstilbud i fylket. Beliggenheten i Tromsø muliggjør dessuten flere faste saksinntak ved lokale institusjoner, noe som i stor grad bidrar til sakspågangen. Tallene viser at innbyggerne i Tromsø kommune er de som i særdeleshet benytter seg mest av våre tjenester.

Finnmark

Jusshjelpa behandlet i 2015 til sammen 191 saker fra Finnmark. Sammenliknet med det totale saksantallet for året utgjør dette en prosentandel på 14 %. Vi har ønske om å ha et stabilt og forholdsmessig høyt sakstall fra Finnmark, og prioriterer en høy tilstedeværelse i fylket. På grunn av relativt lav advokatdekning i Finnmark vil Jusshjelpa også i fremtiden prioritere lokale saksinntak i fylket. Omfanget av dette avhenger imidlertid av nivået på lokal driftsstøtte da det er kostbart å reise i fylket.

Ikke oppgitt tilhørighet og utenfor Nord-Norge

De siste årene har antall «ikke oppgitt tilhørighet» ligget på rundt 5 %, mens det for 2015 er redusert til 0,29 %. Anonyme henvendelser vil alltid forekomme, men vi vil fortsette arbeidet med å redusere andelen «ukjente».

Antall henvendelser fra «utenfor Nord-Norge» har økt noe sammenlignet med tidligere år og ligger nå på ca. 11 %. Disse omfatter henvendelser fra andre deler av landet enn de tre nordligste fylkene, samt fra personer bosatt i utlandet. Nå som Jusshjelpa har fått en tydeligere profil på internett så vil vi dukke opp på nettbaserte søk i større grad enn før, uavhengig av geografi.

Oversikt over fordeling mellom kommunene

NORDLAND

Kommune	Antall
Alstahaug	9
Andøy	4
Ballangen	3
Beiarn	0
Bodø	114
Brønnøy	12
Bø	5
Dønna	4
Evenes	5
Fauske	17
Flakstad	4
Gildeskål	2
Grane	0
Hadsel	7
Hamarøy	4
Hemnes	3
Herøy	4
Leirfjord	2
Lurøy	1
Lødingen	12
Meløy	2
Moskenes	4
Narvik	38
Nesna	5
Rana	40
Rødøy	2
Røst	1
Saltdal	7
Sortland	22
Steigen	5
Sørfold	8
Tjeldsund	1
Træna	1
Tysfjord	3
Vefsn	14
Vega	0
Vestvågøy	9
Vevelstad	2
Værøy	2
Vågan	15
Totalt	389

TROMS

Kommune	Antall
Balsfjord	18
Bardu	8
Berg	2
Dyrøy	2
Gratangen	1
Harstad	72
Ibestad	5
Kåfjord	2
Karlsøy	5
Kvæfjord	4
Kvænangen	1
Lavangen	4
Leivik	27
Lyngen	6
Målselv	19
Nordreisa	5
Salangen	8
Skånland	9
Skjervøy	7
Sørreisa	7
Storfjord	11
Torsken	1
Tranøy	1
Tromsø	398
Total	623

FINNMARK

Kommune	Antall
Alta	41
Berlevåg	1
Båtsfjord	7
Gamvik	2
Hammerfest	28
Hasvik	5
Karasjok	5
Kautokeino	16
Kvalsund	4
Lebesby	2
Loppa	1
Måsøy	7
Nesseby	2
Nordkapp	8
Porsanger	9
Sør-Varanger	27
Tana	5
Vadsø	18
Vardø	3
Totalt	191

Statsborgerskap

	Antall	%
Norge	1271	
Norden for øvrig	16	
Europa for øvrig	40	
Afrika	11	
Asia	16	
Amerika	1	
Andre	8	
Ikke oppgitt	4	
Totalt	1367	

Opplysninger om klientene

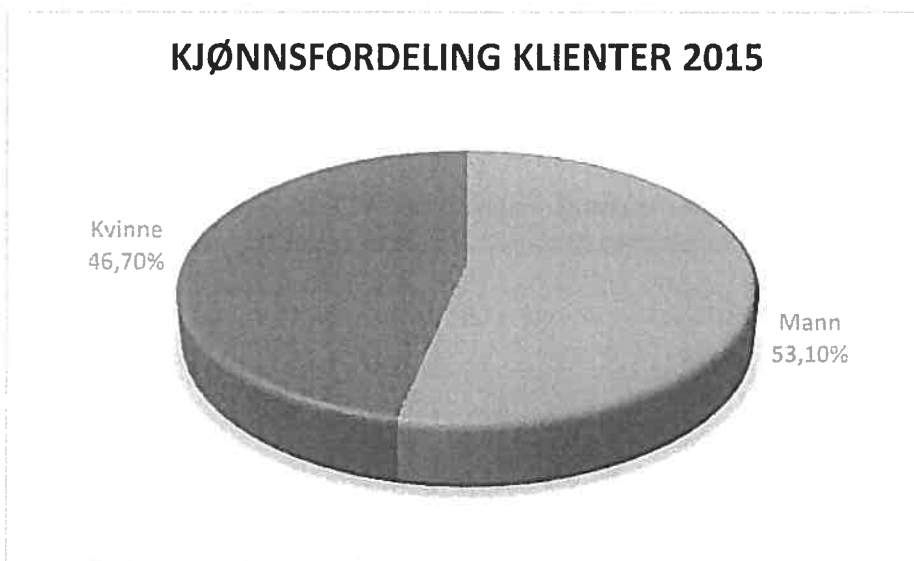
Jusshjelpa fører statistikker over våre klienter for løpende å kunne vurdere vår klientmasse. Vi ber derfor rutinemessig våre klienter om å bidra med statistiske opplysninger om seg selv.

Opplysningene som gis blir anonymisert og kan ikke settes i sammenheng med den enkeltesak.

Totalsummen i hver enkelt kategori vil variere noe, da det er slik at tallgrunnlaget kun omfatter de klientene som får konkret juridisk bistand. Det hentes ikke inn statistikkinformasjon om de som tar kontakt angående saker som faller utenfor våre fagområder, og således ikke får noen annen veiledning enn råd om hvor de kan henvende seg. Videre er det slik at noen av klientene ikke ønsker å gi personlige opplysninger som ikke har direkte relevans for det aktuelle juridiske spørsmålet, og dette fører også til ulikheter i tallgrunnlaget.

Kjønnsmessig fordeling av saker til Jusshjelpa i Nord-Norge 2015

Kjønnsfordelingen mellom våre klienter kan vi fastsette uavhengig av ovennevnte skjemaer. Denne oversikten baserer seg derfor på det totale antallet henvendelser i 2015, fratrasket de henvendelser vi har fått fra juridiske personer. Jusshjelpa har tidligere hatt en liten overvekt av kvinnelige klienter, dette har endret seg i 2015. I år utgjør andelen henvendelser fra kvinner 46,70 % av totalen, mens henvendelser fra menn er 53,10 %.

Klientens alder, sivilstand, utdannelse, inntekt, formue og gjeld

Hovedtyngden av våre klienter er mellom 19 og 50 år. Dette er i tråd med tidligere år.

Vedrørende sivilstand er kategorien enslig den største. Kategorien har tradisjonelt vært den største, og har økt over flere år.

Alder	Antall	%
Under 18	5	0,9
19 - 30	319	28
31 - 40	260	22,8
41 - 50	260	22,8
51 - 60	158	13,5
61 - 67	68	6
Over 68	68	6
Totalt	1138	100 %

Sivilstand	Antall	%
Enslig	424	37,3
Samboende	266	23,4
Gift	281	24,7
Separert/skilt	138	12,1
Enke/-mann	29	2,5
Totalt	1138	100 %

Yrke	Antall	%
Arbeidstaker - heltid	405	35,6
Student / elev	134	11,8
Trygdet	182	16
Arbeidsledig	148	12,4
Arbeidstaker - deltid	151	13,3
Pensjonist	89	7,8
Selvstendig næringsdrivende	21	3,4
Arbeid i hjemmet	6	0,5
Primærnæring	2	0,2
Totalt	1138	100 %

Trygdede, arbeidsledige og studenter utgjør til sammen en høy andel (40,2 %). Vi henvender oss i stor grad mot disse gruppene, da vårt vedtektsfestede formål er å yte bistand til de med størst behov.

Utdannelse	Antall	%
Folkeskole / grunnskole	151	13,3
Videregående	310	27,2
Yrkesfaglig	218	19,2
Høyskole/universitet	407	35,8
Annet	52	4,6
Totalt	1138	100 %

Med hensyn til utdanning, er det en overvekt av klienter som ikke har høyere utdanning. Til sammen 59,7 % har svart at de har utdanning tilsvarende videregående nivå eller lavere. Gruppen høyskole/universitet er stor og henger antakelig sammen med at studenter sorterer som hovedregel inn under kategorien høyskole/universitet, selv om de ikke har fullført studiene. Ferdig utdannede akademikere utgjør derfor bare en andel av de som har krysset av for alternativet høyskole/universitet. Det er imidlertid ikke mulig å si nøyaktig hvor stor andel de utgjør av den samlede prosentandelen på 35,8 %.

Inntekt	Antall	%
0 – 100.000	206	18,2
101.000 – 246.000	318	27,9
247.000 – 300.000	175	15,4
301.000 - 400.000	220	19,3
Over 401.000	219	19,2
Totalt	1138	100 %

Tallgrunnlaget for 2015 om inntekts- og formuesforhold harmonerer med våre intensjoner om først og fremst å tilby bistand til personer som ikke makter å skaffe seg juridisk bistand fra annet hold. De aller fleste klientene oppgir å ikke ha formue. Med hensyn til inntekter er det interessant å merke seg at til sammen 61,5 % av klientene oppgir en inntekt mellom kr. 0,- til 300.000 pr år. Dette antas å ha sammenheng med at inntektsgrensene for fri rettshjelp var kr 246.000,- i 2015, og at mange som ligger rett over denne grensen likevel ikke har råd til å engasjere advokat for å få løst sine juridiske problemer.

Av statistikken fremgår det at 19 % oppgir at de har inntekt over kr 400 000,-. Det må imidlertid her presiseres at flere av de som kontakter Jusshjelpa innberetter statistikk før saken er blitt vurdert i de enkelte gruppene. Som beskrevet tidligere i rapporten, gjør vi vurderinger i hver enkelt sak om klienter vil være bedre hjulpet med advokatbistand i de tilfeller de klart er bemyndet til dette. Statistikken innbefatter derfor også personer som blir henvist videre.

Formue	Antall	%
Ikke opplyst	732	64,3
Under 10.000	230	20,2
10.000 - 100.000	74	6,3
101.000 - 200.000	24	2,2
201.000 - 350.000	17	1,5
351.000 - 500.000	12	1,1
Over 501.000	49	4,3
Totalt	1138	100 %

Klientens gjeld	Antall	%
0 – 100.000	438	38,5
101.000 – 500.000	299	26,3
501.000 – 1000.000	135	11,9
1001.000 – 2000.000	158	13,9
Over 2000.000	108	9,4
Totalt	1138	100 %

Av de som har gjeld oppgir hele 35,2 % at de skylder mer enn kr 500.000.

Klientens befatning med andre rettshjelpere

Et mindretall av våre klienter har vært i kontakt med advokat før de kontaktet oss for hjelp. Det er også få motparter som har advokat. Avhengig av saksområde, klientens situasjon og lignende vil imidlertid en del av klientene bli henvist videre til advokat etter at de har vært i kontakt med oss dersom vi vurderer det slik at klienten vil være best tjent med dette.

Partenes bruk av advokat	Antall	%
Ingen av partene har kontaktet advokat	524	46
Jeg har ikke advokat, vet ikke om motpart har det	497	43,7
Klient har kontaktet advokat	78	6,9
Motpart har kontaktet advokat	39	3,4
Totalt	1138	100 %

Hvordan klienten kom i kontakt med Jusshjelpa

Hele 56,2 % tok kontakt med Jusshjelpa per telefon. Dette er en naturlig konsekvens av at vi tilbyr våre tjenester til hele landsdelen. Tallene viser at det er flere som oppsøker oss personlig på eksterne saksinntak enn ved oppmøte på vårt kontor i Tromsø. Dette har sammenheng med at Jusshjelpa driver utstrakt oppsøkende virksomhet, samt at vårt kontor ligger noe usentralt til i Tromsø. Andelen brev/faks/e-post er lav fordi Jusshjelpa ikke har åpnet for saksinntak via e-post. Ellers viser statistikkene at flesteparten av klientene har hørt om oss gjennom bekjente. Vi ser en stadig økning av bruken av våre nettsider.

Har du vært i kontakt med Jusshjelpa tidligere?

Svar	Antall	%
Nei	913	80,2
Ja	225	19,8
Totalt	1138	100 %

Hvordan oppsøkte klienten Jusshjelpa?

Hvordan	Antall	%
Telefon	759	55,5
Jusshjelpa.no	388	28,4
Fremmøte på saksinntak	140	10,2
Fremmøte på Jusshjelpa	64	4,7
Brev/telefaks	12	0,9
E-post	4	0,3
Totalt	1367	100%

Hørt om Jusshjelpa via....

Hørt om Jusshjelpa via...	Antall	%
Bekjente	498	43,8
Våre nettsider/søkemotor	82	7,2
Offentlig kontor	131	11,5
Avisannonse	81	7,1
Internett	171	15
Plakat/brosjyre	78	6,9
Informasjon ved studiested	41	3,6
Medieomtale	48	4,2
Krisesenter	5	0,4
Gule sider/1881	3	0,3
Totalt	1138	100 %

Vi har spurt klientene hva de hypotetisk sett ville gjort dersom verken Jusshjelpa eller noen andre studentrettshjelpstiltak hadde eksistert. Det at så mange som 32 % oppgir at de enten ikke ville gjort noe eller ikke vet hva de skulle gjort, underbygger vår oppfatning av at Jusshjelpa oppfyller en viktig funksjon i samfunnet.

Hva ville klienten gjort uten Jusshjelpa?	Antall	%
Oppsøkt advokat	389	34,2
Ingenting/vet ikke	364	32
Oppsøkt offentlig kontor	124	10,9
Gjort det selv	137	12
Annet	124	10,9
Totalt	1138	100 %

Som vist ovenfor oppgir 34 % at de ville oppsøkt advokat dersom vi ikke fantes. Vår erfaring tilsier at klientene ofte svarer dette uten å vurdere om de har midler til å få bistand fra advokat.

RETTSOMRÅDER HVOR DET SØKES OM HJELP

Hovedoversikt

Tabellen gir en oversikt over antall saker per fagområde i 2015 og i forhold til 2014:

Fagområde		Antall 2015	%	Antall 2014
1	Husleie	228	16,69	292
2	Arverett	153	11,20	174
3	Arbeidsrett	166	12,14	166
4	Fast eiendom	92	6,73	148
5	Gjeld	77	5,63	123
6	Ekteskap	87	6,36	120
7	Barn og foreldre	78	5,70	119
8	Annet	63	4,61	102
9	Avtalerett/forbrukerforhold	56	4,10	78
10	Samboerforhold	67	4,90	76
11	Trygd og pensjon	67	4,90	75
12	Utlendingsrett	50	3,66	63
13	Erstatning	52	3,80	56
14	Sosial og helse rett	45	3,30	50
15	Straffe og politirett	23	1,68	46
16	Fengselsrett	33	2,41	25
17	Forvaltningsrett	20	1,46	15
18	Skatter og avgifter	10	0,73	8
Totalt		1367	100 %	1736

Jusshjelpa i Nord-Norge behandlet i 2015 til sammen 1367 saker. Husleierett, arverett og arbeidsrett er de største fagområdene og utgjør til sammen 40 % av alle sakene. Husleierett har for første gang på flere år en nedgang sammenlignet med tidligere år. Som redegjort for ovenfor skyldes sannsynligvis nedgangen på alle saker problemene med vår nettside. Når det kommer til husleiespørsmål har vi et høyt antall nedlastinger av vår husleiekontrakt fra sidene våre, og det kan medvirke til at flere tar kontakt med oss på dette saksområdet, noe som kan forklare hvorfor husleie utgjør så stor del av sakene vi behandler. Vi er også synlig blant studentene på universitetene, som ofte er leietakere.

Arbeidsrett har samme antall saker som i 2014. Prosentmessig sett opp mot innkomne saker i år, så er det en økning på arbeidsrettsområdet. Også i arbeidsrett har vi gode informasjonsbrosjyrer på vår nettside, og brosjyren «kort innføring i arbeidsrett» er en av de brosjyrene som var mest lastet ned i 2015.

Saksområdet arverett har en nedgang som utgjør -17 % sammenlignet med 2014. Vi kan ikke se noen annen sammenheng enn problemene med nettsiden vår for å forklare nedgangen i saker på dette området. Som en del av strategien til Jusshjelpa fokuserer vi på hjelp til selvhjelp. Vi har også laget en egen brosjyre for arverettslige spørsmål. Som de andre brosjyrene våre, er også denne hyppig nedlastet fra vår nettside.

Historisk oversikt over saksområder

Siden oppstarten av Jusshjelpa har vi hjulpet mange klienter med problemstillinger knyttet til familierett. Dette omfatter saker om ekteskap, barn og foreldre, og samboerforhold. 16,96 % av alle Jusshjelpas henvendelser sorterer under denne kategorien.

Nærmere om de enkelte fagområdene

Husleie

Husleie	Antall	%
Opphør av leieavtale	70	30,7
Annen husleierett	44	19,3
Krav etter mangel	26	11,4
Leieøkning	14	6,2
Depositum/garanti	30	13,2
Utkastelse	11	4,9
Plikter under leieforholdet	9	3,9
Vedlikehold	8	3,6
Betalingsmislighold av leie	6	2,6
Utleie	1	0,4
Inngåelse av husleieavtale	6	2,6
Andre pengeytelser/gebyrer	1	0,4
Fremleie og overføring av leierett	1	0,4
Opptak i husstand	1	0,4
Totalt	228	100 %

Husleierett er et fagområde som blir høyt prioritert ved Jusshjelpa. Dette ser vi resultater av ved at saksandelen har økt jevnt de siste årene, og saksområdet har i år flest henvendelser. Som oftest er det leietaker som er klient hos oss. De fleste sakene omhandler depositum, leiesum, mangler ved leieobjektet og opphør av husleieforholdet. Dette samsvarer i grove trekk med tidligere år. Leieøkning er det området som øker mest i år sammenlignet med tidligere år, vi ser også en liten økning når det gjelder spørsmål om depositum og garanti.

For å forebygge konflikter har vi utarbeidet husleieavtale og brosjyrer på dette saksområdet. Disse kan lastes ned fra vår nettside og blir ofte benyttet.

Arverett

Arverett	Antall	%
Annet arverett	33	21,6
Rett til arv, pliktdel m.m.	31	20,3
Arveoppgjør	23	15,1
Uskiftet bo	17	11
Testamenter	19	12,4
Avkall/forskudd på arv	9	5,8
Skifte	5	3,3
Gaver og andre overføringer	14	9,2
Avkortning	2	1,3
Totalt	153	100

Fagområdet arverett har de siste årene holdt seg stabilt på de årlige henvendelsene til Jusshjelpa. Arverett utgjør i 2015 totalt 11 % av det samlede antall henvendelser. Forskjellige brosjyrer om arv er blitt lastet ned nesten 5 000 ganger fra nettstedet www.gratisrettshjelp.no.

I mange arvesaker er det snakk om tilføring av midler, slik at disse sakene trolig vil være av mindre velferdsmessig betydning for klientene enn for eksempel trygde- og sosialsaker. Det er imidlertid ofte slik at velferdsbehovet er stort også i enkelte typer arvesaker, eksempelvis i uskiftesaker der den som sitter i uskifte er ressurs svak, eller der en av arvingene ikke selv makter å sikre at vedkommende får sin rettmessige arv.

Arveoppgjør setter dessuten ofte store følelser i sving hos de involverte parter. Jusshjelpa bidrar her med avklaringer av juridiske spørsmål knyttet til selve arveoppgjøret, enten forebyggende med informasjon før selve prosessen settes i gang, eller ved å ta stilling i en allerede pågående konflikt. Erfaringer tilsier at det arbeidet vi gjør i slike saker har en klart konfliktdempende effekt. Det vil dessuten være av stor verdi for klienten å få avklart en tvist med sine nærmeste på en måte som gjør at de i ettertid kan forholde seg til hverandre.

I store deler av arvesakene har klientene kun behov for å få muntlig svar på sine spørsmål, videre kan vi sende ut standardisert informasjonsmateriell og brosjyrer. Dersom vi etter en konkret vurdering finner at klienten har behov for videre bistand, og at saken har stor velferdsmessig betydning for klienten, kan vi gå aktivt inn i arvesaker. For øvrig henvises klienten videre til advokat eller tingretten.

Arbeidsrett

Arbeidsrett	Antall	%
Lønn	48	28,9
Oppsigelse	26	15,7
Annet arbeidsrett	36	21,8
Arbeidskontrakt	9	5,4
Ferietid	12	7,2
Endring av arbeidsforhold	8	4,8
Avskjed	5	3
Permisjon	1	0,6
Sykepenger fra arbeidsgiver	7	4,2
Arbeidsmiljø	2	1,2
Arbeidstid	5	3
Permittering	2	1,2
Ansettelse	5	3
Totalt	166	100

Arbeidsrett er et av våre kjerneområder, og i løpet av de siste årene har vi registrert en reell økning innenfor dette fagområdet. Arbeidsrett har økt sammenlignet med 2014. Saksområdet har nå 12,1 % av våre saker, mot 9,56 % i 2014. I disse sakene representerer Jusshjelpa i all hovedsak arbeidstakersiden, selv om vi fra tid til annen også mottar henvendelser fra arbeidsgiversiden. Det dreier seg da stort sett om småbedrifter.

I tråd med tidligere år er det henvendelser relatert til lønn og oppsigelse/avskjed som utgjør tyngdepunktet av sakene på dette fagområdet, 47,6 %.

Lønnskrav utgjør nå over 28,9 % av henvendelsene på området, og er ressurskrevende saker. Man må ofte handle raskt innenfor på forhånd gitte frister. Jusshjelpa er et viktig hjelpetilbud for arbeidstakere som ikke er fagorganiserte. Vi har i de siste årene sett at hjelpebehovet hos utenlandske arbeidstakere med lønnsproblemer øker. Da oppstår det gjerne språkmessige utfordringer i saksbehandlingen, i tillegg til problemer av juridisk art.

Fast eiendom

Fast eiendom	Antall	%
Annet fast eiendom	39	42,4
Sameie	18	19,6
Mangler	9	9,8
Servitutter og veirett	3	3,3
Nabotvist	7	7,7
Tomtefeste	4	4,3
Kommunale reguleringer	4	4,3
Eierseksjon	2	2,1
Borettslag	5	5,4
Eierskifteforsikring	1	1,1
Totalt	92	100

Det er som oftest ikke et fremtredende velferdsbehov i saker om fast eiendom, og det er dermed ikke et prioritert fagområde ved Jusshjelpa. Klientene henvises derfor som regel videre til advokat eller offentlige organer. Det legges imidlertid ned et visst arbeid i å gjøre kurante henvisninger, et arbeid som i seg selv er verdifullt.

Sameie er den nest største underkategorien, og det arbeides mer med denne kategorien enn med de andre. Sakene vi behandler innen denne kategorien er i hovedsak knyttet opp mot samliv. Det anses som viktig at sameierne gis verktøy for å løse tvisten. Vi arbeider også en del med oppløsning av sameie, da vi har opparbeidet oss god kompetanse på dette gjennom vårt arbeid med skifte etter samlivsbrudd.

I 2015 utgjorde fagområdet fast eiendom 6,73 % av det totale antallet henvendelser til Jusshjelpa.

Gjeldssaker

Gjeld	Antall	%
Annet gjeld	21	27,3
Inndrivelse av pengekrav	17	22,1
Forhandling med kreditor	10	12,9
Bestridelse av krav	9	11,7
Inkasso	3	3,9
Gjeld i fengsel	4	5,2
Gjeldsordning	6	7,8
Økonomisk rådgivning	2	2,6
Bidragsgjeld	1	1,3
Utleggspant	2	2,6
Klage på utleggstrekk	2	2,6
Totalt	77	100

Gjeldsrett er et av saksområdene der saksmengden er redusert. «Inndrivelse avpengekrav», «Forhandling med kreditor» er sammen de områdene vi arbeider mest med i 2015. Prosentvis er dette 35% av gjeldssaksområdet.

Inndrivelse av pengekrav er en stor underkategori i dette saksområdet. Her hjelper vi klienter å få inndrevet utestående krav. Dette gjør vi kun etter en vurdering av det velferdsmessige behov hos klienten. Vi ønsker ikke å løse et velferdsmessig problem ved å skape et nytt. Her benytter vi også en ny pengekravsbrosjyre som ble utarbeidet av medarbeidere hos oss høsten 2015. Brosjyren er god hjelp til selvhjelp hvor klienter får innføring i hvordan de skal gå frem for å kreve inn pengekrav selv.

Gjeldssaker har alltid vært et prioritert fagområde ved Jusshjelpa. I tillegg til at gjeldsklienter i mange tilfeller har et stort behov for så vel juridisk som moralsk bistand, innebærer disse sakene ofte utstrakt korrespondanse og dialog med flere motparter. Sakene strekker seg dessuten som regel over lang tid. Gjeldssaker er derfor blant de mest ressurskrevende sakene Jusshjelpa har. Vi har utarbeidet en gjeldspakke for å gjøre flere klienter i stand til å håndtere sin egengjeld.

Et visst økonomisk spillerom er i dag en nødvendig forutsetning for nærmest alle sider av et menneskes livsutfoldelse. Tunge gjeldsproblemer har derfor enorme velferdsmessige konsekvenser for dem dette gjelder. Det er av avgjørende betydning at man så effektivt og raskt som mulig kan få i stand en ordning som bringer klienten ut av det uføret som gjeldsproblemene representerer.

Ekteskap

Ekteskap	Antall	%
Skifteoppgjør	37	42,6
Skilsmisse og separasjon	29	33,4
Gjeldsansvar under ekteskapet	5	5,7
Opprettelse av ektepakt	5	5,7
Ektefellebidrag	1	1,1
Annet ekteskapsrett	10	11,5
Totalt	87	100

Som det fremgår av tabellen ovenfor, relaterer henvendelsene om ekteskap seg hovedsakelig til juridisk rådgivning og bistand i forbindelse med samlivsbrudd; det være seg knyttet til separasjon/skilsmisse eller skifteoppgjør. Kategorien «Skilsmisse og separasjon» utgjør 33,4 % av henvendelsene, mens «Skifteoppgjør» utgjør 42,6 %. Til sammen utgjør disse to kategoriene 76 % av saker knyttet til ekteskap. Saksbehandlerne bruker mye tid på å løse konflikter mellom tidligere ektefeller. At saks kategorien er av sentral betydning, viser også trafikken på våre nettsider, hvor brosjyrene på saksområdet har mange nedlastinger.

Vi gjør langt på vei de samme erfaringene her som ved arveoppgjør med hensyn til demping av allerede pågående konflikter. Det er åpenbart at avklaring av de juridiske sidene ved skifte- og delingsoppgjør bidrar til at konfliktnivået senkes.

Barn og foreldre

Barn og foreldre	Antall	%
Samværsrett og reisekostnader	17	21,9
Foreldreansvar	10	12,9
Barnefordeling	16	20,5
Annet barn og foreldre	22	28,2
Underholdsbidrag	7	8,9
Farskap og medmorskap	1	1,2
Barnevern	5	6,4
Totalt	78	100

Barnerett utgjorde 5,7 % av det totale sakstallet på Jusshjelpa i 2015. Dette er en reduksjon på 1,1 % fra året før.

Barnerett er et prioritert saksområde på Jusshjelpa. Det er av stor personlig betydning for klientene at de blir enige om samværsordninger eller fast bosted for sine barn. I likhet med saker under familieretten forbygger vårt arbeid også konflikter. Dette ved at barnas foreldre inngår samværsavtaler, blir orientert om rettigheter og hjelpes til å inngå en dialog for å sikre barnets beste.

Annet

Annet	Antall	%
Annet diverse	53	84,1
Klage på advokat	5	7,9
Diskriminering	1	1,6
Vold og mishandling	1	1,6
Privat undervisning	3	4,7
Totalt	63	

Annet-kategorien omfatter alle saker av juridisk karakter som ikke naturlig hører inn under noen av de øvrige fagområdene ved Jusshjelpa.

Avtalerett, kjøp og salg

Avtalerett – kjøp og salg	Antall	%
Kjøp og salg	29	51,8
Annet avtalerett	5	8,9
Avtaleinngåelse / opprettelse	5	8,9
Mangelfull ytelse	6	10,8
Avtaletolkning	7	12,5
Ugyldig avtale	4	7,1
Totalt	56	100

Disse sakene blir som regel henvist videre til Forbrukerrådet der det er snakk om forbrukerkjøp, eller til klagenemnder eller advokat dersom det dreier seg om andre typer kjøp. Avtalerett er ikke et prioritert fagområde ved Jusshjelpa, og de fleste sakene blir derfor avvist eller henvist videre.

Samboerforhold/Ugift samliv

Samboerforhold	Antall	%
Oppløsning samboerforhold	52	77,6
Annet samboerforhold	13	19,4
Samboerkontrakt	1	1,5
Etablering av samboerforhold	1	1,5
Totalt	67	100

De fleste henvendelsene gjelder det økonomiske oppgjøret etter samlivsbrudd. I tillegg bidrar vi med forebygging av konflikter, ved at vi informerer om hvilke rettigheter de har som samboere. Her kan nevnes at vår samboerkontrakt er ofte nedlastet fra vår nettside, noe som gjør at vi reelt sett hjelper mange flere enn det statistikken over de som melder inn sak til oss viser.

Trygd og pensjon

Trygd og pensjon	Antall	%
Uførepensjon	15	22,4
Annet trygd og pensjon	11	16,4
Sykepenger	5	7,5
Tilbakekreve	9	13,4
Arbeidsavklaringspenger	8	11,9
Trygdeytelsens størrelse (beregning)	3	4,5
Foreldre og svangerskapspenger	5	7,5
Dagpenger	6	8,9
Hjelpestønad/grunnstønad	5	7,5
Totalt	67	100

Stort sett alle som henvender seg til oss med spørsmål som faller inn under trygd og pensjon får hjelp, da dette er et prioritert fagområde ved Jusshjelpa. Det er imidlertid slik at vi primært bistår med klage på vedtak. Saker om trygd og pensjon er vanligvis svært arbeidskrevende. Dette er likevel et saksområde vi ønsker fokus på, da vi opplever at det offentliges veiledningsplikt ikke er tilstrekkelig hjelp for mange av våre klienter. Andelen saker knyttet til trygd og pensjon har ligget jevnt på rundt 4,5 % av henvendelsene vi mottar årlig. Som i 2014 er uførepensjon den største underkategorien.

Utlendingsrett

Utlendingsrett	Antall	%
Familieinnvandring	17	34
Annen utlendingsrett	8	16
Utvisning	3	6
Permanent oppholdstillatelse	4	8
Arbeidstillatelse	5	10
Statsborgerskap	5	10
Beskyttelse	1	2
Reisedokument, pass	2	4
Studenttillatelse	4	8
Opphold på selvstendig grunnlag	1	2
Totalt	50	100

Utlendingsrett er et forholdsvis lite, men prioritert fagområde ved Jusshjelpa. De enkelte sakene er ofte ressurskrevende, og omhandler i hovedsak bistand til klage på vedtak om oppholdstillatelse eller familieinnvandring. Vår oppfatning er at utlendinger har et dårlig rettsvern i slike saker. I mange av disse sakene er utfallet av enorm velferdsmessig betydning for klientene, og de har derfor et stort behov for rask avklaring. Den ekstremt lange saksbehandlingstiden man opererer med i enkelte ledd av saksbehandlingen i slike saker virker i mange tilfeller utmattende på klientene. Mange opplever også å bli ufrivillig pasifisert og tilsidesatt i samfunnet fordi de har begrensede eller ingen mulighet til å fungere i et normalt liv i påvente av avgjørelsen fra Utlendingsdirektoratet (UDI) eller Utlendingsnemnda (UNE).

Rettsinformasjon på dette området er ressurskrevende, da det krever at informasjonen utarbeides på mange språk. Juridisk Rådgivning for Kvinner gjør et omfattende arbeid her, og det ligger brosjyrer på mange språk på vårt felles nettsted www.gratisrettshjelp.no.

Erstatning

Erstatning	Antall	%
Annet erstatningsrett	24	46,2
Forsikringsoppgjør	11	21,2
Pasientskadeerstatning	5	9,7
Personskade	2	3,8
Yrkesskadeerstatning	2	3,8
Erstatningens størrelse	2	3,8
Rettfærdsvederlag	2	3,8
Voldsoffererstatning	4	7,7
Totalt	52	100

Bortsett fra voldsoffererstatning og rettfærdsvederlag er dette et lavt prioritert fagområde ved Jusshjelpa. Vi henviser stort sett samtlige saker om voldsoffererstatning til Kontoret for voldsoffererstatning i Vardø. Klager på forsikringsselskaper henvises til Finansklagenemnda. Vi yter en viss bistand til klienter som ønsker å søke om pasientskadeerstatning.

Sosial- og helserett

Sosial og helserett	Antall	%
Stønader, pengeytelser	25	55,6
Annen sosial- og helserett	10	22,2
Bostøtte	1	2,2
Rett til bolig	3	6,7
Individuell plan	1	2,2
Helsetjenester	4	8,9
Tvangsinngrep	1	2,2
Totalt	45	100

Sosial- og helserett hadde en liten nedgang sett opp mot 2014. Vi vil fortsette å ha fokus på saker knyttet til helse- og sosialrett, da dette som regel er klienter i dyp personlig krise, og vi ønsker derfor å prioritere disse høyt. En veldig stor andel av disse sakene omhandler klage på vedtak om stønader, og vi ser at det nytter ved at flere av våre saker får gjennomslag til fordel for våre klienter.

Straffe- og politirett

Straffe- og politirett	Antall	%
Annet straffe- og politirett	8	34,8
Veitrafikk, førerkort, promille	5	21,8
Beslag og inndragning	3	13
Politisaker, forelegg, uoppgjorte forelegg	2	8,7
Gjenopptakelse av straffeforhold	1	4,3
Bøter	4	17,4
Totalt	23	100

Strafferett er et uprioritert saksområde på Jusshjelpea. Dette fordi det ligger utenfor vårt kompetanseområde. Slike henvendelser blir derfor utelukkende henvist videre til advokat eller politiadvokat.

Fengselsrett

Fengselsrett	Antall	%
Annet fengselsrett	18	54,4
Overføring mellom anstalter	4	12,1
Permisjon og fremstilling	1	3,1
Etterlysning av effekter	1	3,1
Helsetjenesten	2	6
Utsatt soning	2	6
Soningsberegning	2	6
Spørsmål om saksbehandling, praksis	1	3,1
§ 12 og § 16 soning	1	3,1
Løslatelse	1	3,1
Totalt	33	100

Antall saker knyttet til fengselsrett økte med 8 saker i forhold til 2014.

De fleste sakene som gjelder fengselsrett kommer inn på våre saksinntak i fengslene rundt om i landsdelen. Vi besøker fengslene i Vadsø, Tromsø, Bodø, Fauske og Mosjøen. Vi forsøker å besøke hvert fengsel minst 1-2 ganger pr semester. I Tromsø fengsel har vi saksinntak hver fjortende dag med unntak av på sommeren, der frekvensen er mindre hyppig. De fleste sakene tatt inn blant innsatte i fengslene omhandler ikke fengselsrett som sådan, men sorterer under andre fagområder hos oss, eksempelvis gjeldsproblematikk og samvær med barn.

Forvaltningsrett

Forvaltningsrett	Antall	%
Annen forvaltningsrett	12	60
Plan og bygningsrett	1	5
Undervisning	4	20
Offentlige tjenester	3	15
Totalt	20	100

Forvaltningsrett er tradisjonelt et lite fagområde ved Jusshjelpa. Selv om en del av disse sakene faller utenfor våre kompetanseområder og må henvises videre, legges det ned en del arbeid i å hjelpe klientene frem til rett instans.

Skatter og avgifter

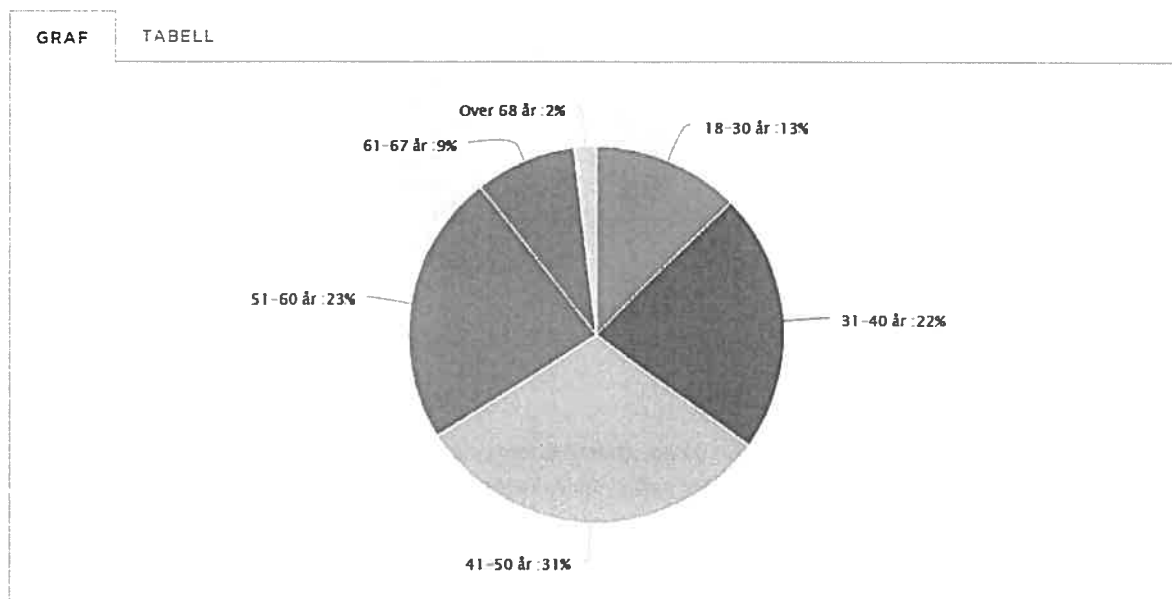
Skatter og avgifter	Antall	%
Annet	8	80
Klage/ettermeldelse	2	20
Totalt	10	100

Skatterett er ikke et prioritert saksområde ved Jusshjelpa da dette i all hovedsak ligger utenfor våre kompetanseområder. Det foreligger ikke et velferdsmessig behov i skattesaker, slik det ofte gjør på våre prioriterte saksområder. De aller fleste sakene henvises direkte til skatteetaten, eller advokat.

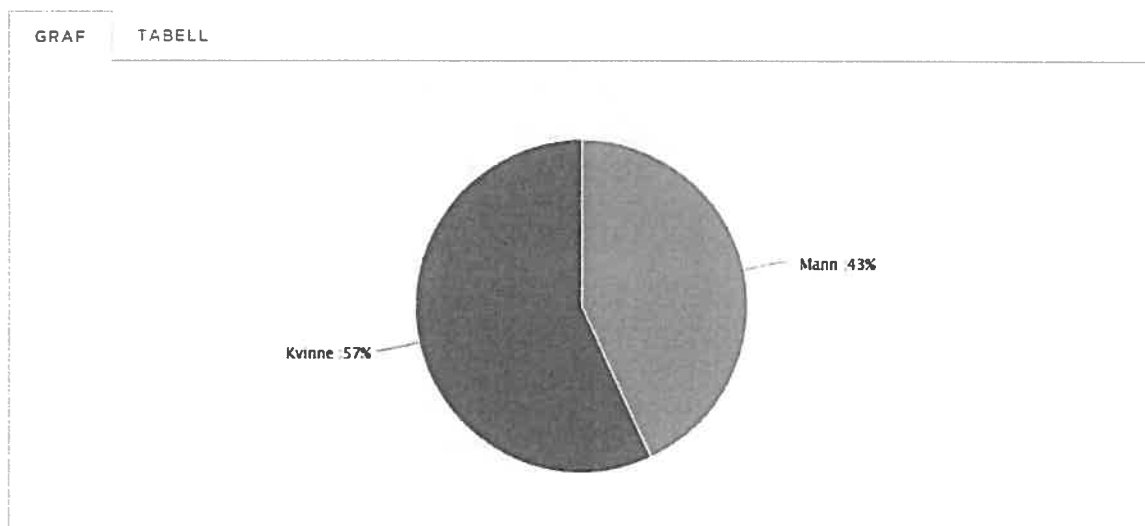
KLIENTUNDERSØKELSE

I løpet av høsten 2015 har en av medarbeiderne utført en klientundersøkelse hvor formålet med undersøkelsen var å kartlegge hvor fornøyde klientene er med den hjelpen Jusshjelpa i Nord-Norge gir. Undersøkelsen ble begrenset til 400 tilfeldig utvalgte klienter. Sett hen til at vi hadde 2101 henvendelser i 2014 gir undersøkelsen kun en pekepinn på hvor fornøyde våre klienter er. Resultatet av undersøkelsen var som følger:

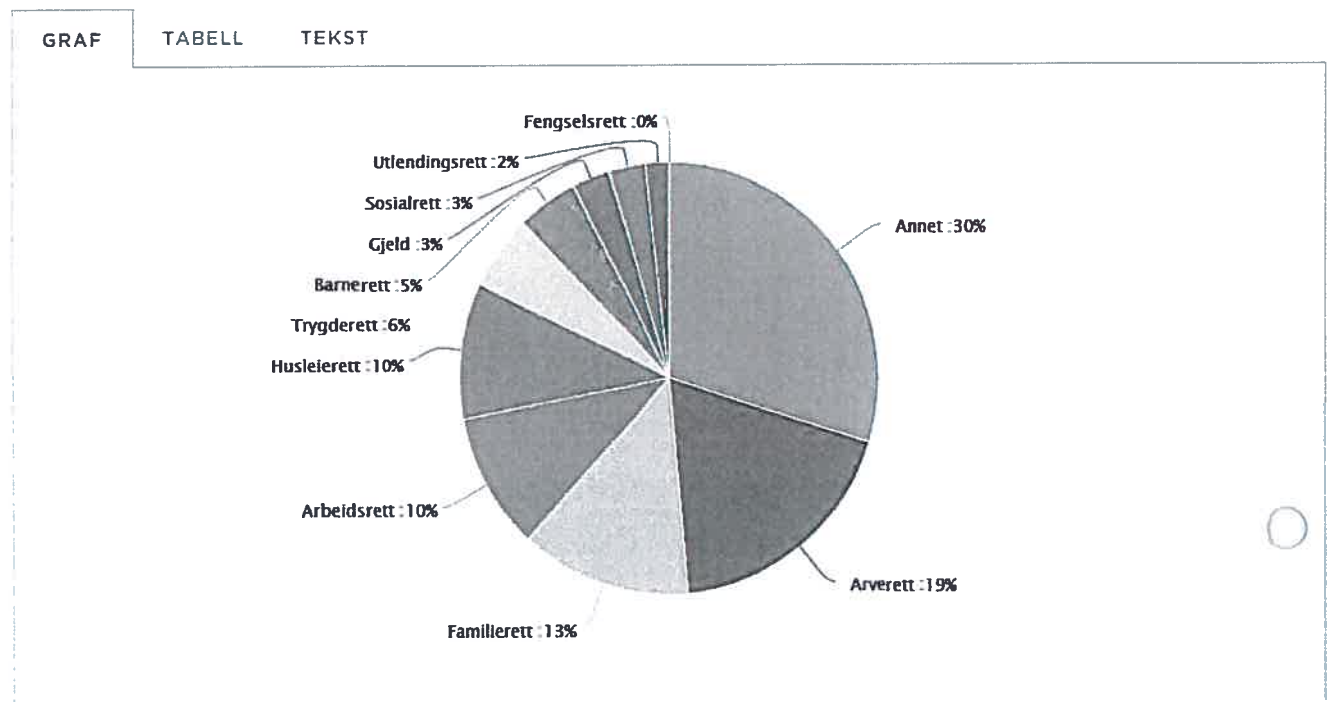
Hva er din alder?

Kjønn

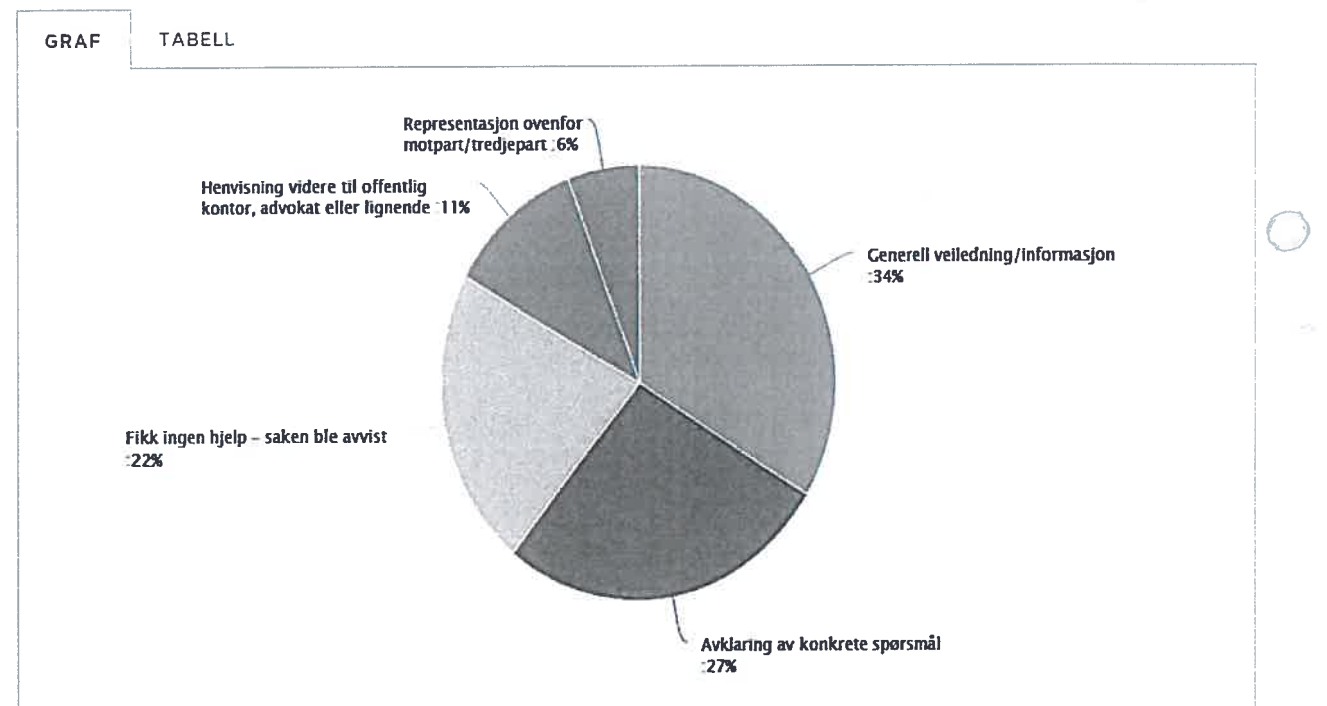

Hvilket saksområde gjaldt din sak/spørsmål?

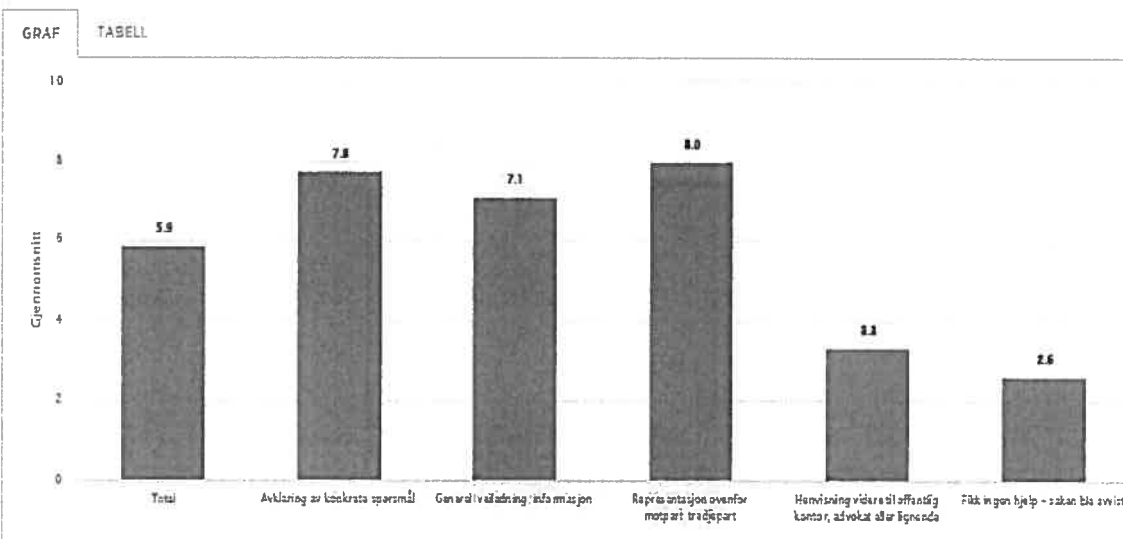
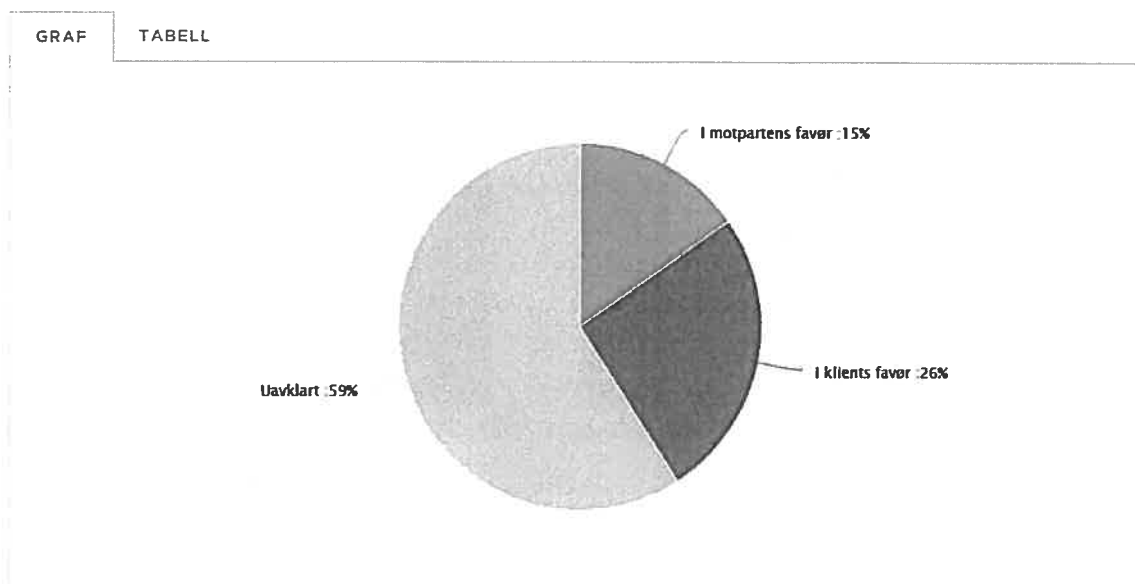

Slik det fremgår av figuren angikk ingen av de spurte klientenes saker fengselsrett. Begrunnelsen for dette er nok den begrensede adgangen innsatte har til internett.

Hvilken type hjelp fikk du hos Jusshjelpa i Nord-Norge?

Gikk sakens endelige utfall i din eller motpartens favør?

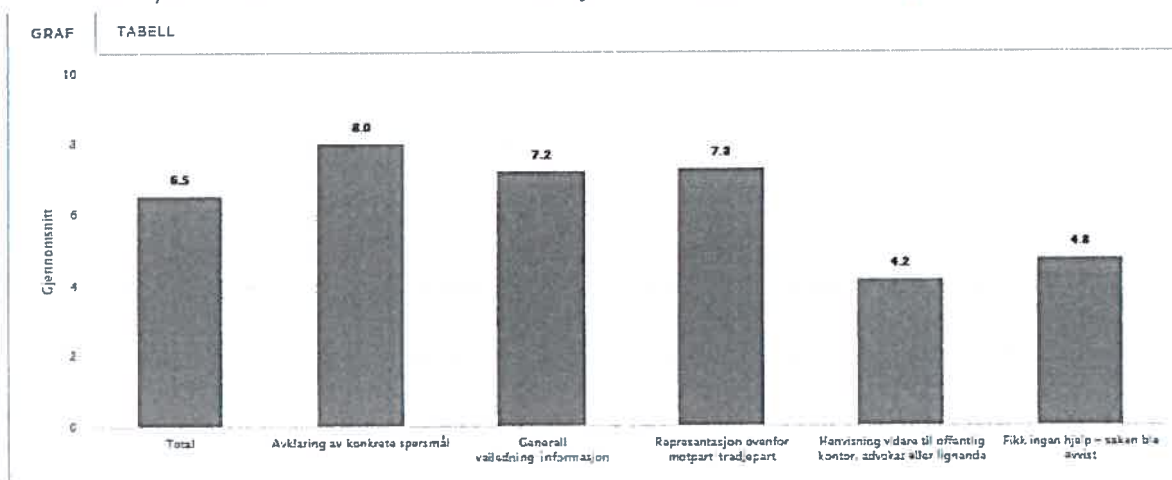

Spørsmålet om hvor fornøyde klientene var med hjelpen de fikk hos Jusshjelpa i Nord-Norge på en skala fra 1-10 fikk vi en gjennomsnittlig score på 5.9. Av de klientene som fikk saken sin avvist eller ble henvist videre fikk vi en score på til sammen 2.9. Vi blir dermed å fokusere på hvordan vi kan henvise/avvise klienter som ikke faller inn under vår klientgruppe eller med saker som faller utenfor vårt saksområde på en bedre måte.

Dersom en kun ser på hvor fornøyde de klientene som har fått hjelp er, ser man at vi totalt fikk en score på 7.6. Dette er noe vi er svært fornøyde med, men vi vil også fokusere på hvordan vi kan bli enda bedre i 2016.

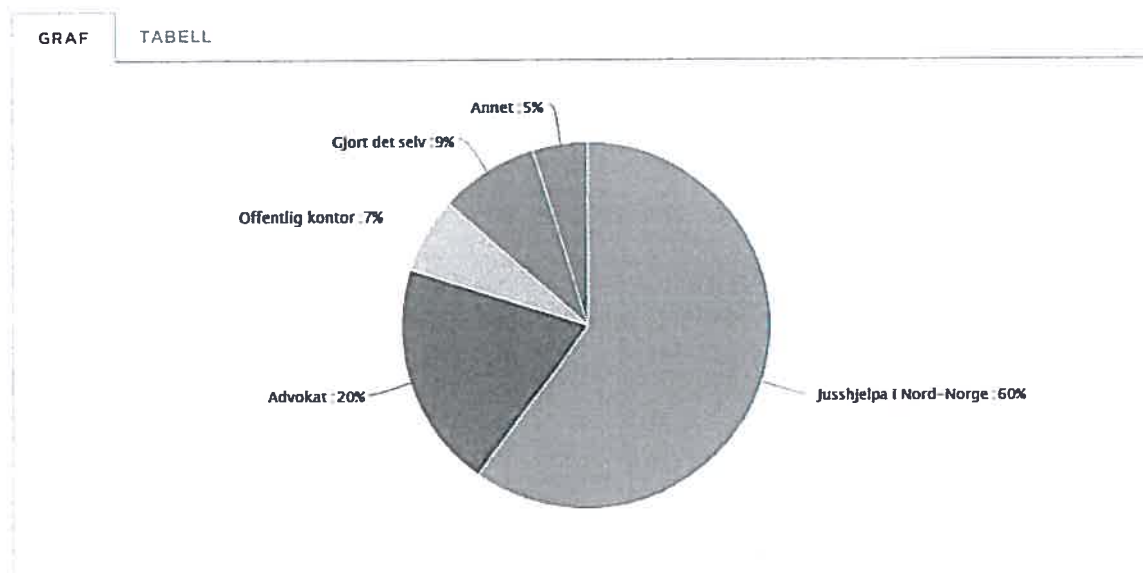
Det er svært positivt at de klientene som er mest fornøyd er de klientene vi representerte utad ovenfor motpart eller tredjepart.

Hvor fornøyd er klienten med kommunikasjonen med saksbehandleren?

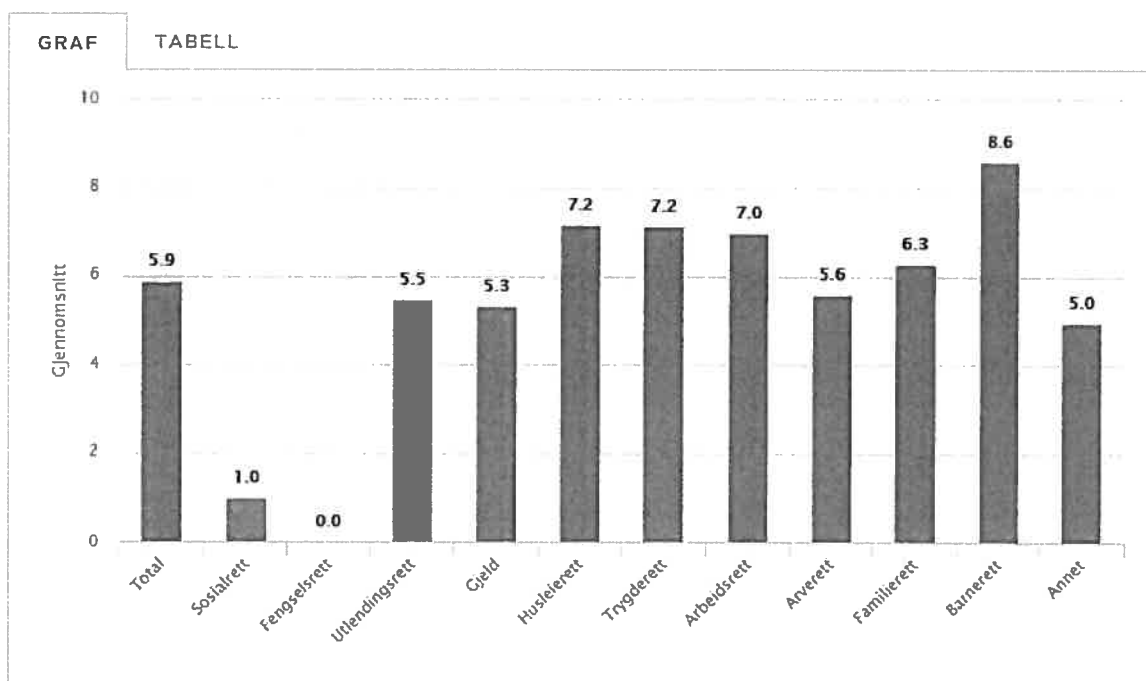
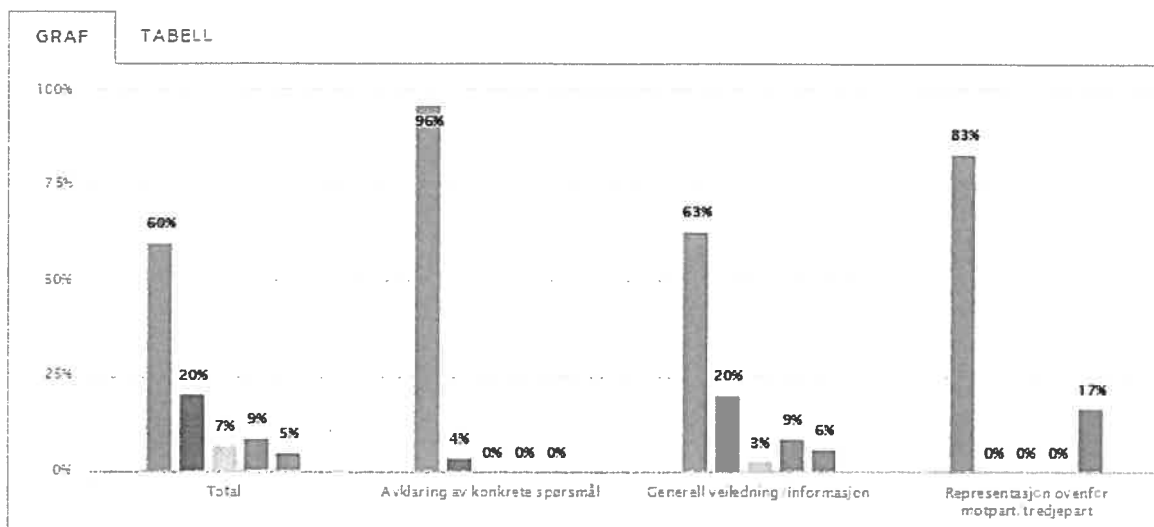

Når det kommer til hvor fornøyd klienten var med kommunikasjonen med saksbehandleren har vi fått en gjennomsnittlig score på 6,5. De som fikk saken sin henvist eller avvist ga oss en gjennomsnittlig score på 4,5. Av de øvrige klientene som fikk hjelp fikk vi en gjennomsnittlig score på 7,5. Klientene som fikk hjelp av oss er i stor grad like fornøyd med hjelpen de har fått, og kommunikasjonen med saksbehandleren.

Hvem ville du kontaktet dersom du fikk et nytt juridisk spørsmål/problem?

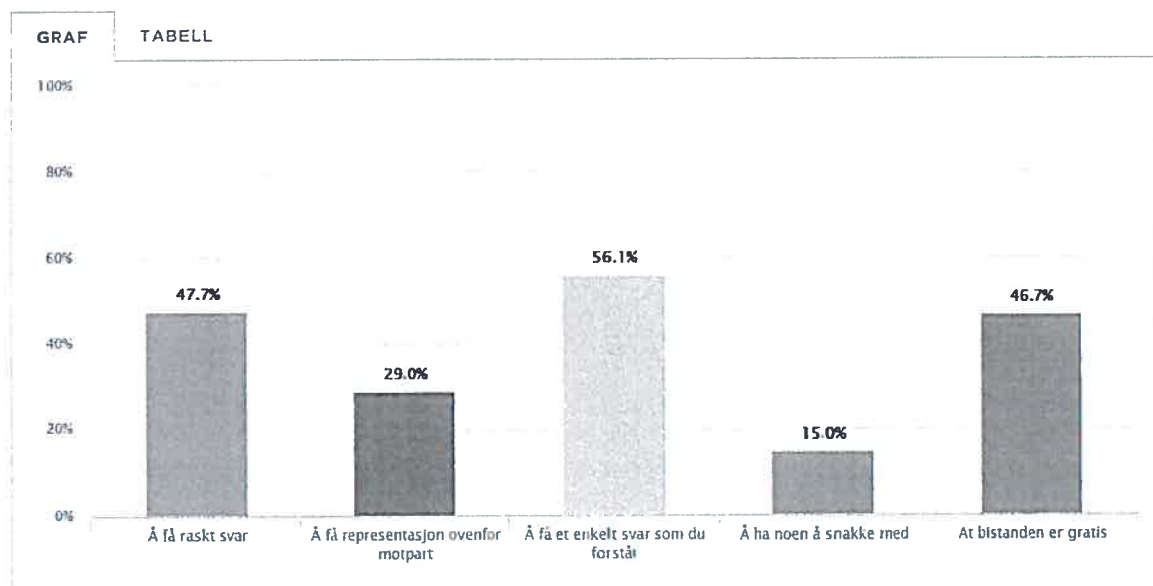

60 % av respondentene ville ha kontaktet Jusshjelpa i Nord-Norge igjen dersom de fikk et nytt juridisk spørsmål. Med andre ord ville 6 av ti kontaktet oss igjen. Et positivt funn med undersøkelsen er at 80,6 % av klientene som har fått hjelp ville ha kontaktet oss igjen. Prosentandelen fremgår når man ser gjennomsnittet av alle respondenter som fikk hjelp, og som ville kontaktet Jusshjelpa i Nord-Norge igjen, se figuren under.

Det fremgår av undersøkelsen at de som er mest fornøyd, er de klientene som har fått bistand i barnerettssaker, og de som er minst fornøyd er de som har fått bistand i sosialrettssaker. Vi vil arbeide for å finne ut av hvordan vi kan gjøre klienter med sosialrettslige problemer mer fornøyd med den hjelpen vi gir. Begrunnelsen for at fengselsrett er på 0,0 % er som nevnt ovenfor at ingen av klientene i undersøkelsen kontaktet oss om saker angående fengselsrett.

Hva av det følgende er viktig for deg som klient? (Du kan krysse av på flere alternativer)

Av figuren fremgår det at det viktigste for klientene er å få et raskt og enkelt svar som klienten forstår og at bistanden er gratis. Noen ganger er det slik at klientens sak er såpass kompleks at det ikke er mulig å gi et raskt svar. Sett bort fra slike tilfeller prøver Jusshjelpa så langt det lar seg gjøre å gi klientene et raskt svar. I tillegg har vi fokus på å forenkle samt å forsikre oss om at klientene forstår svaret.

PROSJEKTARBEID

Generelt om prosjektbasert arbeid ved Jusshjelpa i Nord-Norge

Ettersom et av Jusshjelpas overordnede formål er å bedre rettstilstanden for ressursvake klientgrupper, er det naturlig at vi benytter den kunnskapen vi tilegner oss gjennom saksbehandlingen til å øve påvirkning av rettstilstanden på et mer generelt plan. Forebyggende rettsjelpsarbeid, rettsinformasjon, høringsuttalelser, studentavhandlinger, samt utredningsarbeid og rettspolitiske prosjekter gjør at Jusshjelpa på forskjellig vis kan hjelpe langt flere enn det som er mulig kun gjennom individuell saksbehandling. Slikt arbeid har derfor tradisjonelt vært ansett for like viktig som den ordinære saksbehandlingen ved kontoret, selv om dette arbeidet, målt i nedlagte arbeidstimer, alltid har vært av betydelig mindre omfang enn den individuelle saksbehandlingen.

Det meste av våre bevilgninger er øremerket saksbehandling. Prosjektbasert arbeid er derfor i stor grad avhengig av særlige bevilgninger. Hvorvidt vi klarer å skaffe nødvendig finansiering er svært varierende fra prosjekt til prosjekt. En konsekvens av dette er at det prosjektbaserte arbeidet ved kontoret ofte er av mindre omfang enn det som er optimalt.

Organiseringen av prosjektarbeid ved Jusshjelpa

Det konkrete prosjektarbeidet utføres ofte av gruppeledere, enten som enkeltstående gruppelederprosjekter eller ved at flere gruppeledere går sammen i ad hoc-grupper. I tillegg deltar også saksbehandlerne i forskjellige prosjekter, enten ved at saksbehandlergruppen i sin helhet er involvert, eller som deltaker i en ad hoc-gruppe.

Jusshjelpa har i 2015 gjennomført flere prosjekter, både som enkeltstående gruppelederprosjekter og gjennom forskjellige ad hoc-grupper. Nedenfor vil det bli redegjort nærmere for de enkelte prosjektene.

Rettsinformasjon

Jusshjelpa utarbeider jevnlig brosjyrer, avisartikler, informasjon til våre nettsider og liknende informasjonsmateriell. Dette er hovedsakelig på rettsområder hvor vi mottar mange likeartede henvendelser. Rettsinformasjonen tjener flere formål. Det er for det første en ressursbesparende måte å yte rettshjelp på, noe som igjen frigjør tid til å hjelpe flere. Rettsinformasjon kan også virke forebyggende ved å gjøre klienten bedre rustet til å hjelpe seg selv. Brosjyrer, nettsider m.m. er således sentrale virkemidler for prinsippet om å yte hjelp til selvhjelp. Når vi sender ut informasjonsmateriell, tilbyr vi alltid klienten å ta kontakt med oss dersom vedkommende har ytterligere spørsmål eller har behov for videre assistanse i saken.

Jusshjelpa har opp gjennom årene utarbeidet en rekke brosjyrer. I løpet av 2015 har to medarbeidere ved Jusshjelpa utarbeidet en detaljert pengekravsbrosjyre som setter klienten i stand til å drive inn egne pengekrav. I tillegg har vi et samarbeid med de øvrige rettshjelptiltakene der vi utveksler og oppdaterer brosjyrer. Alle våre brosjyrer er gratis, og tilsendes etter henvendelse. Aktuelle brosjyrer på våre saksområder ligger tilgjengelig på våre nettsider www.gratisrettshjelp.no.

Av konkrete rettsinformative prosjekter som har vært gjennomført ved Jusshjelpa i 2015 kan følgende nevnes:

Studentrettshjelptiltakenes felles nettside www.gratisrettshjelp.no

Jusshjelpa i Nord-Norge har ansvaret for studentrettshjelptiltakenes felles nettside. Tidligere inneholdt siden en beskrivelse av de forskjellige tiltakene, hva vi arbeider med, hvor vi finnes og når vi kan nås. Nettsiden inneholder over 300 faglige artikler på våre mest sentrale saksområder. I løpet av 2015 har arbeidet på nettstedet fortsatt. Våren 2015 ble det avholdt rettspolitisk uke på Jusshjelpa, hvor samtlige medarbeidere jobbet med å oppdatere innholdet på gratisrettshjelp.no.

Utarbeidelse av foredrag samt avholdelse av foredrag på ungdomsskoler og videregående skoler i Tromsø.

Jusshjelpa i Nord-Norge forsøker å ha to rettspolitiske uker hvert år. Da stenger vi vårt saksinntak, og bruker alle arbeidstimer på ett eller flere rettspolitiske prosjekter. Høsten 2015 avholdt vi foredrag innenfor ulike aktuelle temaer for elever på 10 trinn på 2 forskjellige ungdomsskoler og elever på 2 forskjellige videregående skoler i Tromsø. Før avholdelse av foredragene ble også foredragene oppdatert og kvalitetssikret. Vi anser det som nyttig å holde slike foredrag for å informere elever om hvilke rettigheter de har innenfor områder som for eksempel husleie, samboerrett og arbeidsrett. Dette slik at de vet hvilke rettigheter de har dersom problemer oppstår i fremtiden og eventuelt kan forebygge at enkelte problemer oppstår igjen for eksempel å skaffe seg samboerkontrakt.

I tillegg til oppdatering/utarbeidelse av foredrag samt avholdelse av foredrag ble det arbeidet med en høringsuttalelse innenfor trygderett. Uttalelsen berørte rett til barnetrygd når mottaker bor utenfor Norge i lengre perioder.

Kronikker på sentrale temaer

Høsten 2015 arbeidet to gruppeledere med å utarbeide en kronikk med rettshjelp som tema. Kronikken ble utarbeidet på bakgrunn av debatten om fri rettshjelp som har stått sentralt i media i 2015.

Forskning og utredning

Studentavhandlingar

Det er ønskelig at medarbeidere ved Jusshjelpa skriver studentavhandlingar innanfor kontorets fagområder i forlengelse av sine engasjementer her. Avhandlingar innanfor relevante fagområder godtas derfor som gruppelederprosjektar hos oss. Betingelsen er at avhandlingen publiseres av Jusshjelpa i Nord-Norge.

Diverse administrative komiteer

Det er nedsatt fire faste administrative komiteer bestående av tre medarbeidere i hver, og der hver faggruppe har representantar i alle komiteene. Eksternkomiteen har ansvaret for å planlegge tiltakets oppsøkende virksomhet, mens opplæringskomiteen har ansvaret for å planlegge opplæringen av nye medarbeidere, herunder særskilt det å hyre inn eksterne forelesere innanfor våre fagområder. Videre har rettspolitisk komité det overordnede ansvaret for rettspolitisk arbeid hos oss. Denne komiteen skal bidra til et mer samordnet arbeid med og en tettere oppfølging av rettspolitisk arbeid. Ansettelseskomiteen har ansvar for rekruttering og ansettelse av nye medarbeidere.

Annet

Russlandsprosjektet

Jusshjelpa i Nord-Norge har i 2015 fortsatt samarbeidet med rettshjelpsklinikken Northern Arctic Federal University, NarFu i Arkhangelsk. Vi mottok prosjektstøtte fra Barentssekretariatet til felles seminarar, og i april 2015 var flere medarbeidere fra NarFu i Tromsø for å delta på dette. Videre ble det vurdert at Jusshjelpa skulle dra til Russland for vidare utvikling av samarbeidet. Dette ble ikke gjennomført, og høsten 2015 ble prosjektet satt i bero. Det vil bli vurdert vidareføring av prosjektet i løpet av 2016.

Årsrapportene fra Jusshjelpa i Nord-Norge

Jusshjelpa har siden oppstarten utgitt årsrapportar som redegjør for virksomheten ved tiltaket. Rapportene gir detaljerte oversikter over antall henvendelser og fordeling på saksområder for det aktuelle året. Lest i sammenheng gir årsrapportene også uttrykk for utviklingen over tid innanfor de rettsområdene vi arbeider med, og er således også en indikasjon på utviklingen i det samlede rettshjelpsbehovet og -tilbudet i landsdelen. Årsrapportene oppbevares ved Jusshjelpa og kan tilsendes på forespørsel.

OPPLÆRING VED JUSSHJELPA I NORD-NORGE I 2015

Innledning

Saksbehandlerne ved Jusshjelpa er alle vidarekomne jusstudenter, og holder derfor et høyt juridisk faglig nivå. Praktisk arbeid med juridiske og sosiale problemar krever imidlertid ofte kunnskaper utover det saksbehandlerne tilegner seg gjennom studiene alene.

Videre arbeider Jusshjelpa til dels innanfor saksfelt som det i liten eller ingen grad undervises i ved Det Juridiske fakultet, UiT Norges Arktiske Universitet. Det være seg lov om fri rettshjelp, utlendingsrett, gjeldsrett mv. Aktivt rettshjelpsarbeid forutsetter dessuten gode saksbehandlingsrutiner, samt at saksbehandlerne evner å behandle klientar på en skikkelig måte, det vil si evner å sette seg inn i deres problemsituasjon. Jusshjelpa legger derfor stor vekt på at

medarbeiderne i forbindelse med tiltredelse og gjennom ansettelsesforholdet skal gis grundig opplæring med hovedvekt på praktisk juridisk saksbehandling. Denne opplæringen innebærer at Jusshjelpa i realiteten også er en utdanningsinstitusjon som bidrar med et viktig og verdifullt supplement til de ordinære delene av studiet ved Det Juridiske fakultet UiT Norges Arktiske Universitet. Opplærings- og utdanningsaspektet ved Jusshjelpa styrkes ved at studentene får muligheten til å ta spesialfaget Rettshjelp I (15 studiepoeng)

Internopplæring ved tiltredelse og gjennom ansettelsesperioden

Internopplæringen ved Jusshjelpa utføres delvis av daglig leder, tidligere medarbeidere og av eksterne foredragsholdere.

Grunnopplæring

Grunnopplæringen ved tiltredelse er obligatorisk for samtlige medarbeidere, og er en nødvendig forutsetning for å kunne jobbe ved Jusshjelpa. Denne grunnopplæringen gis av daglig leder, eksterne foredragsholdere og tidligere medarbeidere, og skjer umiddelbart etter tiltredelse. Opplæringen omhandler i hovedsak følgende temaer:

- Jusshjelpas sosiale profil og ideologiske bakgrunn
- Gjennomgang av Jusshjelpas organisasjon
- Grunnprinsipper for saksbehandling, herunder klientsamtalen, faktumanalyse, taushetsplikt, dobbeltrepresentasjon, osv.
- Generelle kontor- og dokumentrutiner
- Arbeidsmetoder i faggruppene
- Opplæring i saksbehandlingsprogrammet Advisor
- Alternativ konfliktløsning
- Innføring i rettspolitisk tenkning

I tillegg til dette gis det en oversikt over de vanligste problemstillingene faggruppa møter innenfor sine saksområder, hvor de eldre medarbeiderne deler sine erfaringer med de nye medarbeiderne. For øvrig skjer mye av kompetanseoverføringen mellom gamle og nye medarbeidere gjennom den konkrete saksbehandlingen i hver enkelt faggruppe.

Eksterne forelesere

Det innhentes også ekstern kompetanse til opplæring innenfor visse rettsområder. I 2015 hadde vi blant annet ekstern opplæring i familie og arverett, forvaltningsrett, fri rettshjelp, arbeidsrett, etikk, barnerett og skifterett. Eksterne forelesere er enten jurister som i det daglige arbeider som advokater, forvaltningsjurister eller ansatte ved Det Juridiske fakultet, UiT Norges Arktiske Universitet. Vi er privilegert i den forstand at de eksterne foreleserne stiller opp gratis.

Spesialfag rettshjelp i regi av fakultetet

UiT, Det Juridiske fakultet i Tromsø har vedtatt at arbeidet ved Jusshjelpa kan godkjennes som spesialfag rettshjelp. Ordningen gjør det mulig å arbeide på Jusshjelpa uten at dette går på bekostning av studieprogresjonen. Frem til og med 2015 kunne studentene velge mellom to varianter av spesialfaget på henholdsvis 15 og 30 studiepoeng. Fra Januar 2016 har studentene kun mulighet til å ta spesialfaget rettshjelp som gir 15 studiepoeng. Studentene må bestå eksamen for å få godskrevet studiepoengene.

Spesialfagsgodkjenningen er generelt betinget av at man deltar på obligatorisk undervisning i regi av fakultetet. Undervisningen omfatter i hovedsak temaene rettspolitikk, etikk, praktisk prosess og alternativ konfliktløsning. Denne undervisningen går mer i dybden enn de obligatoriske modulene i

grunnopplæringen og er knyttet til pensumslitteraturen for spesialfaget. Studenter kan imidlertid fortsatt velge å arbeide ved Jusshjelpa uten å måtte ta spesialfag rettshjelp samtidig. Man vil da bli ansatt på de tradisjonelle vilkårene.

I 2015 tok 9 studenter rettshjelp II 30 studiepoeng, og 1 student tok rettshjelp I med 15 studiepoeng.

Øvrige kurs og seminarer

Internseminar

Våren og høsten 2015 avholdt vi internseminar i forbindelse med oppstart av de nyansatte. I januar 2015 ble det interne seminaret avholdt i Jusshjelpas lokaler. I august 2015 dro medarbeiderne samlet til Hella. Begge internseminarene varte i to dager med faglig og sosialt program.

Fellesseminar

Fellesseminaret er et faglig arrangement, hvor samtlige av studentrettshjelpstiltakene i Norge deltar. Disse er Jusshjelpa i Midt-Norge, Jussformidlingen i Bergen, JussBuss og Juridisk Rådgivning for kvinner (JURK) i Oslo og Jusshjelpa i Nord-Norge. Formålet med seminaret er undervisning i et eller flere utvalgte tema, erfaringsutveksling og å knytte kontakter mellom tiltakene. Seminaret er den viktigste arenaen for å utveksle ideer, erfaringer og synspunkter mellom tiltakene på saksbehandlernivå.

Videre bidrar seminaret til en bevisstgjøring av det arbeidet vi daglig utfører. Seminaret har også en sosial side, med middag og underholdning med etterfølgende sosialt samvær. Dette er på en måte også en påskjønnelse for de studentene som velger å bruke tid og ressurser på det viktige arbeidet med rettshjelp som nedlegges på studentrettshjelpstiltakene. Seminaret for 2015 ble avholdt i Oslo i tidsrommet 12 til 14. oktober, og hadde som tema «Hva kan rettshjelpere lære av hverandre». Det var JussBuss og JURK som var arrangør for fellesseminaret i 2015.

KROM-seminar

Jusshjelpa i Nord-Norge sendte to representanter til KROM-seminaret i januar 2015. Seminaret arrangeres av Krimnalomsorgen i frihet, og har som mål å belyse dagsaktuelle problemstillinger for innsatte i norske fengsel. Dette er viktig for tiltaket, som kan holde seg oppdatert på aktuelle problemstillinger, samt knytte viktige kontakter med andre tilbydere av rettshjelp til innsatte.

Evalueringer

Jusshjelpa gjennomfører på slutten av hvert semester evalueringsmøter der formålet er å løfte blikket fra det daglige arbeidet og vurdere de store linjene i vår virksomhet. Her drøftes alle ledd i virksomheten. Evalueringene organiseres normalt som seminarer, og deltagelse er obligatorisk for samtlige medarbeidere. Evalueringene utgjør etter vår oppfatning et viktig aspekt ved det å jobbe i en organisasjon som Jusshjelpa, ettersom hver enkelt medarbeider må ta standpunkt til hvordan virksomheten bør drives.

ØKONOMI OG DRIFT

Innledning

Virksomheten ved Jusshjelpa i Nord-Norge finansieres hovedsakelig gjennom tilføringer fra Justis- og beredskapsdepartementet. Foruten statlige midler mottar Jusshjelpa i det vesentlige støtte fra Det Juridiske Fakultet, UiT samt Norges arktiske studentsamskipnad, fylkeskommuner, kommunene i landsdelen og private organisasjoner.

Den dominerende utgiftsposten er lønn til Jusshjelpas ansatte. Medarbeiderne lønnes med kr 107,80 pr. time. Daglig leder lønnes for full stilling i stillingskode 1007, og kontormedarbeideren

lønnes for full stilling i stillingskode 1070.

Presset til å følge opp den store sakspågangen har medført at studentene arbeider en vesentlig andel ulønnet, noe som på grunn av stramme driftsbudsjetter også er helt avgjørende for Jusshjelpas drift. På sikt er Jusshjelpa i Nord-Norge avhengige av et noe høyere lønnsnivå med tanke på fremtidig rekruttering. Hvis våre saksbehandlere bare skulle leve av lønnen fra Jusshjelpa ville de komme under det eksistensminimum som både NAV, Statens lånekasse for utdanning og Statens institutt for forbruksforskning oppstiller. De er derfor avhengige av studielån ved siden av inntekten fra Jusshjelpa. På grunn av medarbeidernes engasjement og frivillige innsats, er det betydelig mange timer med gratisarbeid som indirekte er med på å finansiere det offentlige rettshjelpstilbudet. Dette er etter vår oppfatning ingen holdbar situasjon på sikt. Det er ønskelig at vi skal få på plass en stabil økning i våre inntekter slik at vi kan tilby medarbeiderne større stillingshemler.

Driftsrute

Jusshjelpa hadde i 2015 en driftsrute på 46 uker. På sikt har Jusshjelpa en målsetning om tilnærmet sammenhengende drift hele året, dvs. rundt 50 driftsuker pr år. Begrensningene i driftsruten skyldes først og fremst manglende finansiering til helårs drift.

En viktig målsetning med helårsdrift er fordi lengre perioder med driftsstans skaper praktiske problemer med hensyn til saksprogresjon for de av klientene våre som har saker gående ved Jusshjelpa over lengre tid. Disse sakene følges i praksis opp ved at medarbeiderne arbeider gratis i de periodene kontoret ikke kan utbetale lønn. Jusshjelpa kan imidlertid ikke pålegge noen av medarbeiderne å gjøre dette. Forsvarlig saksbehandling er derfor i denne sammenhengen langt på vei prisgitt medarbeidernes gode vilje og idealisme. Dette er imidlertid en svært «flytende» faktor som gir dårlig forutsigbarhet for å kunne opprettholde kontinuerlig drift.

Økonomi

Helt siden oppstarten i 1988 har finansieringen av driften vært en kontinuerlig utfordring for Jusshjelpa. Et stort problem er at det er varierende hvor mye vi mottar i bevilgninger fra våre ulike støttespillere fra år til år. Dette gjør det vanskelig å forutse og planlegge driften. Samtidig er vi opptatte av å omsette støtten vi mottar til mest mulig rettshjelp pr. krone. Virksomheten drives derfor helt marginalt, noe som også innebærer at vi er sårbare for kutt i de faste bevilgningene. Erfaring viser da også at reduksjoner i den økonomiske støtten til Jusshjelpa fra det ene året til det andre setter oss i en vanskelig økonomisk situasjon. Ved Jusshjelpa arbeides det derfor kontinuerlig med søknader om driftsmidler, noe som har vist seg tvingende nødvendig for å sikre en viss kontinuitet i driften.

I det følgende vil det bli redegjort nærmere for regnskap, driftsresultat, inntekter og utgifter for 2015.

Regnskap for 2015

	Regnskap	Revidert budsjett	Budsjett
	2015	2015	2015
Inntekter			
Justisdepartementet	2 456 300,00	2 456 300,00	2 456 300,00
Det Juridiske Fakultet	380 000,00	380 000,00	380 000,00
Fylker	75 000,00	65 000,00	65 000,00
Kommuner	214 500,00	203 500,00	203 500,00
Samskipnader	217 466,00	200 000,00	200 000,00
Andre	15 969,00	15 000,00	15 000,00
Fellesseminar 2016	65 000,00	0	0
Eksterne prosjektmidler		29 500,00	29 500,00
Sum	3 424 235,00	3 349 300,00	3 349 300,00

Forbruk lønn:

Lønn	2 560 232,00	2 795 807,00	2 739 944,00
------	--------------	--------------	--------------

Forbruk drift:

	Regnskap	Revidert budsjett	Budsjett
Data- og kontorutstyr	3 290,00	7 500,00	12 500,00
Telefoniutstyr	-	-	2 500,00
Inventar	7 679,00	5000,00	10 000,00
Kontorrekvisita	8 559,00	25 000,00	25 000,00
Forsikring	11 106,00	11 000,00	11 000,00
Trykking	14 140,00	25 000,00	37 500,00
Kunngjøringer	9487,00	10 000,00	10 000,00
Aviser	9 001,00	9 000,00	9 000,00
Bøker	11 071,00	20 000,00	20 000,00
Reiser, møter, kurs og seminar	70 458,00	70 000,00	70 000,00
Andre driftskostnader	22 853,00	17 000,00	17 000,00
Kursavgifter	10 512,00	52 000,00	52 000,00
Servering	15 559,00	20 000,00	20 000,00
Drift Advisor	82 599,00	90 000,00	90 000,00
Oppsøkende kunngjøring	13 489,00	45 000,00	45 000,00
Oppsøkende reise	93 079,00	98 500,00	120 000,00
Velferdsmidler	27 853,00	27 000,00	27 000,00
Periodisering fra 2014	19679,00		
PilotProject	63 227,00	20 000,00	29 500,00
Sum	493 641,00	552 000,00	608 000,00

Oppsummering

	Regnskap	Revidert budsjett	Budsjett
Inntekter	3 424 235,00	3 349 300,00	3 349 300,00
Forbruk lønn	2 560 232,00	2 795 807,00	2 739 944,00
Forbruk drift	493 641,00	552 000,00	608 000,00
Resultat	367 310,00	1493	1356

Totalresultat

Overført foregående år	491 287,00	491 287,00	491 287,00
Sum	858 597,00	492 780,00	492 643,00

Beholdning klientkonto pr. 31.12.15 3052,00

Kommentar til driftsresultatet for 2015

Jusshjelpa tok med seg et driftsoverskudd fra de foregående år på kr 491 287,- inn i 2015.

Regnskapet for 2015 viser isolert sett et overskudd på kr 367 310,-

Årsakene til overskuddet er blant annet at lønnskostnadene ble noe lavere enn budsjettet. Jusshjelpa gikk uten en fullt ut betalende daglig leder fra 05.10.2015 til 31.12.2015. Vervet ble ivarettatt av medarbeidere ved Jusshjelpa i nevnte periode. Styret vil i begynnelsen av 2016 se på hvordan overskuddet kan komme Jusshjelpa i Nord-Norge og deres klienter til gode.

I tillegg fikk vi en liten økning i stønader fra fylkeskommunene enn først budsjettet med. Hvilket bidro i positiv retning.

Reiser og annonsering av reisene i forbindelse med oppsøkende virksomhet er til sammen en stor utgiftspost. Likevel har vi holdt oss godt under budsjett her. Dette henger sammen med at medarbeiderne er gode til å innhente tilbud fra lokalavisene før vi annonserer, samt at sosiale media brukes aktivt for å markedsføre våre turer. Dermed blir det mindre utgifter til annonsering. Videre tilpasses reisene ofte til enkelte medarbeideres hjemsteder. På denne måten får vi lave kostnader til overnatting. Turene ville klart vært mer kostnadskreven ettersom kostnad for overnatting ville kommet i tillegg til andre reiseutgifter.

Videre betalte flere kommuner inn driftstilskudd for 2016 på slutten av året 2015.

Inntekter

Jusshjelpa mottok totalt kr 2 456 300,- i bevilgninger fra Justis- og beredskapsdepartementet for driftsåret 2015. Dette dekker mye av lønnsutgiftene til daglig leder, kontormedarbeider og saksbehandlere. Bevilgningene fra Justis- og beredskapsdepartementet utgjør det største enkelttilskuddet til driften av Jusshjelpa, og er helt avgjørende for Jusshjelpa i Nord-Norges eksistens.

Videre mottok Jusshjelpa i Nord-Norge kr 380 000,- i ren driftsstøtte fra Det Juridiske fakultet, UiT, som da utgjør den andre største enkeltbidragsyteren. Fakultetet bidrar også med representanter som har faglig oppfølging og ansvar for tiltaket, samt at fakultetet også har ansvaret for IT-driften. Videre bidrar Det Juridiske fakultet UiT i Tromsø med kontorfasiliteter som lokaler, telefoni, postgang, diverse kontorutstyr og kontorrekvisita. Støtten fra UiT, Juridisk fakultet er av meget stor betydning for Jusshjelpas drift.

Hvert år blir det sendt ut søknader om driftsstøtte til fylkeskommunene og mange kommuner i

Finnmark, Troms og Nordland. Jusshjelpa mottok samlet kr 289 500,- i støtte fra fylkene og kommunene. Støtten omsettes direkte i oppsøkende virksomhet og går med til å dekke mesteparten av reise, opphold og annonseringsutgifter i forbindelse med saksinntaksturer rundt om i landsdelen.

Vår største kommunale bidragsyter er Tromsø kommune. I 2015 mottok Jusshjelpa kr 109 000,- i støtte fra kommunen. Som en følge av dette har Jusshjelpa en sterk tilstedeværelse i kommunen.

I år som i tidligere år bestreber Jusshjelpa seg på å kontrollere kostnadene knyttet til oppsøkende virksomhet. Dette gjør vi ved å planlegge reiser og bestille billetter i god tid i forveien slik at vi oppnår bedre priser på billetter. Vi har som mål å prioritere kommuner som gir oss driftstøtte, men vi har likevel forsøkt å være synlig også i kommuner som ikke gir tilskudd for å vise at vi finnes. Dette fordi vi ønsker å vise at vi er tilstede for hele Nord-Norges befolkning.

Bevilgningen fra Studentsamskipnaden i Tromsø ved Studentparlamentet utgjorde i 2015 kr 200 000,-. Dette muliggjør en økt tilstedeværelse og større markedsføring overfor studentene på UiT, også utenom de ordinære saksinntakskanalene. At vi er synlige for studentene er svært viktig, ettersom dette tradisjonelt har vært og er en av våre viktigste målgrupper.

Utgifter

Under "forbruk drift", inngår alle alminnelige utgifter til drift, for eksempel kjøp av kontorrekvisita, forbruksutstyr, tidsskrifter og litteratur, samt utgifter til markedsføring, trykking av brosjyrer, kurs og administrative reiser. Driftsbudsjettet omfatter også kostnader knyttet opp til oppsøkende virksomhet, undervisning, velferdstiltak og prosjektmidler.

Jusshjelpa hadde i 2015 et driftsforbruk på kr 493 641,-. Totalt sett er dette et lavere forbruk enn budsjettet. Som forklart ovenfor har det sammenheng med blant annet besparelser på annonsering og reisekostnader. Under «forbruk lønn» inngår lønnsutgifter, arbeidsgiveravgift og feriepenger for medarbeidere, kontormedarbeider og daglig leder.

Arbeidstimer ved Jusshjelpa i Nord-Norge 2015

Oversikt over lønnet og ulønnet arbeid ved Jusshjelpa 2015

Måned	Antall timer totalt	Timer lønnet	Gratis timer	Gratis %
Januar	1965	990	975	49,6
Februar	1840	1080	760	41,3
Mars	2157	1080	1077	49,9
April	975	1080	-	-
Mai	1462	1080	382	26,1
Juni	835	750	85	10,1
Juli	670	750	-	-
August	1552	787	765	49,2
September	2376	1200	1176	49,4
Oktober	2341	1170	1171	50,0
November	2297	1170	1127	49,0
Desember	988	877	111	11,2
Sum	17954	10515	7629	42,49

Kommentarer til timeantallet for 2015

Tabellen viser kun timetall for medarbeidere i saksbehandler- og gruppelederstillinger. Med unntak av at administrasjonen (daglig leder og kontormedarbeider) ikke får utbetalt overtidstillegg, nedlegges det ikke noen idealistisk innsats av administrasjonen.

Tallene viser at ca. 42 % av det totale antallet arbeidstimer som medarbeiderne nedla ved Jusshjelpa i 2015 var gratisarbeid. Det ulønnede arbeidet som medarbeiderne utfører er av avgjørende betydning for Jusshjelpas drift med hensyn til å opprettholde forsvarlige driftsperioder. Uten dette idealistiske bidraget fra medarbeiderne hadde kontoret vært nødt til å stenge driften i lengre perioder. Dette ville klart gått utover både klientene og kontinuiteten i arbeidet med aktive saker.

Andelen gratisarbeid er betydelig høyere ved normal drift enn ved sommerdrift. Dette fordi det ved sommerdrift kun er et fåtall av medarbeiderne som arbeider ved kontoret, og da i 100 % stilling med lønn. At den idealistiske andelen reduseres sterkt i enkelte perioder henger sammen med fleksitidsordningen som gir medarbeiderne mulighet til å avspasere opparbeidet plusstid. De fleste velger å avspasere i forbindelse med eksamensavvikling på våren eller i kombinasjon med vanlig ferieavvikling til sommer og til jul.

Jusshjelpa har et ønske om at skal legges ned en del idealistisk innsats pr år, og oversikten som følger viser at medarbeiderne på Jusshjelpa fortsatt legger ned en høy grad av idealistisk innsats.

Historisk oversikt over andelen gratis arbeid siden 2010

Jusshjelpa har siden 1997 utarbeidet oversikt over hvor mange timer arbeid som utføres av medarbeidere i saksbehandler- og gruppelederstillinger ved tiltaket, og under vises fra 2010 og frem til og med 2015:

År	Gratis andel	Timer totalt	Timer betalt	Timer gratis
2010	37,9	17790	11049	6742
2011	35,8	17333	11124	6209
2012	35,9	17339	11123	6216,7
2013	41,7	20488	11947	8541
2014	46,2	21858	11756	10102
2015	42,4	17954	10515	7439
Gjennomsnitt	39,9	18793	11252	7541

Arbeidstimer som er nedlagt av daglig leder og kontormedarbeider er holdt utenfor, da administrasjonen ikke er basert på idealistisk innsats.

Utviklingen i antall arbeidstimer de siste årene korresponderer stort sett med saksantall og driftsperioder for de enkelte årene. I år har vi sett en nedgang i antall saker. Dette kan skyldes at vår nettside var nede store deler av høsten slik at potensielle klienter ikke fikk meldt inn saker selv. Vi har også i år hatt saker for forliksråd, noe som er svært ressurskrevende.

Studentene opplever et stort progresjonspress med hensyn til studiene, og det er ikke lengre like kurant å utsette eksamener for å prioritere engasjement ved Jusshjelpa som det var tidligere. Dette førte til færre gratis timer. Videre kan studentene som jobber ved Jusshjelpa, og bare dem, velge å ta spesialfaget rettshjelp I som gir 15 studiepoeng.

Det er viktig å holde timeantallet på et visst nivå for å unngå uheldige langtidseffekter; primært knyttet til saksantallet, og Jusshjelpa har et kontinuerlig fokus på å holde arbeidsmengden på et håndterlig nivå for medarbeiderne våre.

MEDARBEIDERE VED JUSSHJELPA 2015

Faglig ansvarlig:

Universitetslektor Kristin Wangsbro våren 2015

Universitetslektor Kristian Rytter våren 2015

Universitetslektor Mats Humberset høsten 2015

Universitetslektor Kristine G Hansen høsten 2015

Daglig leder:

Anita Sletten fra januar til oktober 2015

Camilla Kristoffersen fra oktober 2015

Kontormedarbeider:

Ingvild Lundstrøm

Medarbeidere:

Kim-Runar Dalberg Olsen våren 2015

Victoria Hovig Frigland våren 2015

Ida Helene Johansen våren 2015

Sara Larsen Magee våren 2015

Alena Litvinova våren 2015

Torje N. Rønning Imøy våren 2015

Andrea Cecilie Rakvaag våren og høsten 2015

Ingebjørg Kristine Aksnes våren og høsten 2015

Håvard Sivertsen våren og høsten 2015

Vilde Nergård våren og høsten 2015

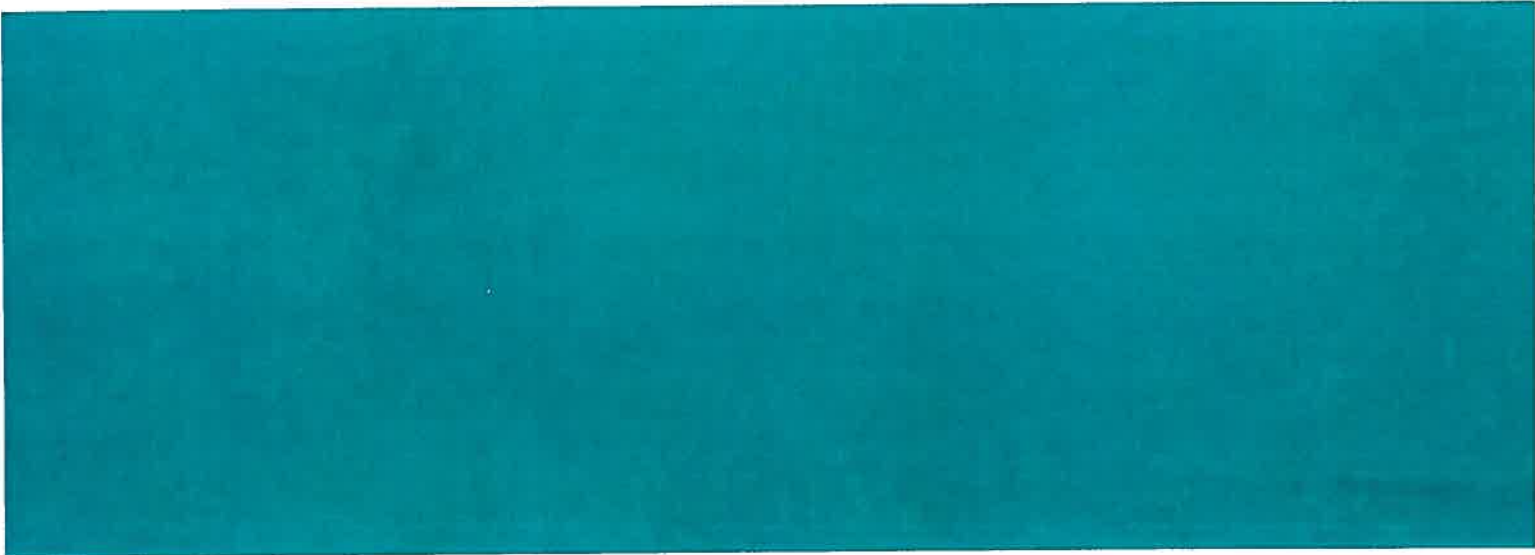
Christoffer Dalsbø Selfors våren og høsten 2015

Håvard A. Rosenlund våren og høsten 2015

Shanaz Horori våren og høsten 2015

Nora H. Balteskard våren og høsten 2015

Camilla Kristoffersen	våren og høsten 2015
Camilla Toften	våren og høsten 2015
Silje Renee Bårdsen Semb	våren og høsten 2015
Renaz Horori	våren og høsten 2015
Hanna E. Blåsmo Aronsen	våren og høsten 2015
Lise Helen Larsen	våren og høsten 2015
Eve Rødfjell	våren og høsten 2015
Lisbeth Woll Mortensen	høsten 2015
Vanja Marie Sigvartsen	høsten 2015
Ragnar Helmersen Aas	høsten 2015
Julie Rydland Antonsen	høsten 2015
Henriette Valan Høyholm	høsten 2015
Susann Jenset Bækken	høsten 2015
Mathilde Morel Daasvatn	høsten 2015
Matias Hogne Kjærstad	høsten 2015
John E. Nilsen	høsten 2015

Jusshjelpa i Nord-Norge
Universitetet i Tromsø
Breivika senter
9037 Tromsø

Telefon: 776 44 559
Fax: 776 46 565
E-post: postmottak@jusshjelpa.uit.no
www.jusshjelpa.no